

สุนทรโวาทของอิมามอะลี (อ.)

จากหนังสือ “นะฮ์ญุลปะลาเมาะฮ์

จัดพิมพ์โดย สถาบันส่งเสริมการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับอิสลาม

คำนำ

ท่านอิมามอะลี (อ.) เป็นบุตรเขยของท่านศาสดามุฮัมมัด (ศ็อลฯ) ท่านเป็นวีรบุรุษผู้ยิ่งใหญ่ที่สุดของอิสลาม มิใช่เพียงแค่เป็นนักรบผู้ยิ่งใหญ่เท่านั้น แต่ท่านยังเป็นนักบุญผู้ยิ่งใหญ่อีกด้วย และท่านได้พลีอุทิศตนเพื่อรับใช้อิสลามในช่วงสมัยของท่านศาสดา (ศ็อลฯ) และตลอดชั่วชีวิตของท่าน

ในสมัยก่อนประเทศอาหรับมีชื่อด้านวาตะศิลป์ ท่านอิมามอะลี (อ.) เองก็เป็นนักพูดที่ยอดเยี่ยมที่สุดท่านหนึ่ง ถ้อยคำสุนทรพจน์และสุนทโรวาทต่างๆ เหล่านี้ถูกรวบรวมไว้ในฐานะที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า

“นะฮ์ลุลบะลาเฆาะฮ์” ซึ่งถูกรวบรวมไว้โดยนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ท่านหนึ่งคือท่าน ชัยยิด ริฎอ

เพื่อเป็นคุณประโยชน์แก่บุคคลทั่วไปที่ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาได้จากผลงานอันยิ่งใหญ่ชิ้นนี้

นักปราชญ์ส่วนมากจึงได้รวบรวมจัดพิมพ์ขึ้นต่างหาก เป็นการประมวลประโยชน์ๆ ที่ได้คัดลอกมาจากบทเทศนาและคติพจน์ในโอกาสต่างๆ ของท่านอิมามอะลี (อ.) มารวมไว้เป็นสุภายิตหรือคติสอนใจ

การรวบรวมครั้งแรกคือผลงานของ อนุอุสมาน อุมร์ บินบะฮาร์ อัลญออิซ อัลบัสริ เสียชีวิตในปี ฮ.ศ. ๒๔๔

ได้รวบรวมคติพจน์ต่างๆ ไว้ ๑๐๐ บท ในหนังสือ “มัยติกะลิมะฮ์” หนังสือดังกล่าวได้รับการตีพิมพ์ในอียิปต์

ความพยายามของอีกท่านหนึ่งในการรวบรวมคตินี้ดังกล่าวที่รู้จักกันในนามของหนังสือ “นัศรุลเลาไล” โดยท่าน ชัยยิด อิมามชัยนุดดีน

อุมูอรรีฎอ ฟัศรุลลอฮ์ หุซัยนี รอวันดี หนังสือเล่มนี้บรรจุคตินี้ต่างๆของท่านอิมามอะลี (อ.) ไว้ถึง ๑,๐๐๐ คติพจน์ และถูกจัดพิมพ์ขึ้นในกรุงเดลี (ประเทศอินเดีย)

การรวบรวมครั้งที่ ๓ รู้จักกันในนามหนังสือ

“มูรอรุลฮิกาม วะศุรอรุลกลาม” โดยท่าน अबดุลวะฮิด บินมุฮัมมัด วะฮิดอะมิดิ อุตตะมิมิ หนังสือเล่มนี้บรรจุคตินี้และสุภาษิตต่างๆของท่านอิมามอะลี (อ.) ไว้หลายพันบท

ในบทนำของหนังสือ ผู้รวบรวมได้เขียนไว้ว่า การรวบรวมของเขาเปรียบเสมือน “น้ำเพียงฝ่ามือเดียวที่ดึงออกมาจากสายธารใหญ่”

อีกประการหนึ่ง ย่อมเป็นไปได้ในการแปลถ่ายทอดใดๆ ที่จะทำให้มีอรรถรสและคุณภาพเหมือนอย่างต้นฉบับภาษาอาหรับ บรรดาผู้ที่แตกฉานในภาษาอาหรับเท่านั้นที่จะซาบซึ้งในความเป็นเลิศของการใช้ภาษาของท่านอิมามอะลี (อ.) ในสำนวนอันสละสลวยของภาษาอาหรับที่คตินี้ต่างๆ เหล่านั้นได้แฝงเร้นอยู่ แต่จำนวนของผู้รู้ภาษาอาหรับถึงขั้นแตกฉานนั้นก็ยังมีน้อยคน ส่วนผู้ที่ไม่รู้ภาษาอาหรับก็ต้องอาศัยจากฉบับที่แปลมาเป็นภาษาต่างๆ

นาย เจ. เอ. แซทแมน ได้ถ่ายทอดวรรณกรรมอันยิ่งใหญ่นี้ออกมาเป็นภาษาอังกฤษให้กับประชาชน ผู้ใช้ภาษาอังกฤษโดยกำเนิด ท่านได้รับความช่วยเหลือจากหลายๆ ท่านที่ช่วยทำความเข้าใจให้กับท่านในความหมายของคตินี้จากภาษาอาหรับที่เป็นต้นฉบับเดิม

ส่วนการถ่ายทอดเป็นภาษาอังกฤษนั้นเป็นของท่านเองล้วนๆ และได้รับการ
ตรวจทานเปรียบเทียบอย่างระมัดระวังกับต้นฉบับภาษาอาหรับ

ข้าพเจ้าอาจกล่าวได้ว่าการแปลครั้งนี้นับว่าดีที่สุดในภาษาอังกฤษเท่าที่
ข้าพเจ้าได้เคยเห็นมา หนังสือนี้มีคุณค่าใหญ่หลวงแก่บรรดาผู้อ่าน โดยไม่
คำนึงถึงเชื้อชาติและลัทธิทางศาสนา ทั้งนี้เพราะคติพจน์และสุนทโรวาท
ต่างๆ เหล่านี้ได้บรรจุไว้อย่างที่ไม่อาจปฏิเสธได้ซึ่งสัจธรรมอันเป็นนิรันดร์

ชัยยิด อบุญฮัมมัด

สูตรโรวาทอมามอะลี

- ฉันไม่เคยสงสัยกลางแกลงในพระผู้เป็นเจ้าเลย ในเมื่อฉันได้เห็นพระองค์
- ฉันไม่เคยปฏิเสธพระผู้เป็นเจ้าเลย ในเมื่อฉันได้รู้จักพระองค์
- ผู้ใคร่รักตัวเอง ผู้นั้นรู้จักพระผู้สร้างของเขา
- ศักดิ์ศรีอันรุ่งโรจน์พบได้ในการรับใช้พระผู้สร้าง ผู้แสวงหามันจากสิ่งถูกสร้างย่อมจะไม่พบมัน
- ถ้าท่านรักพระผู้เป็นเจ้า ก็จงสลายความหลงรักโลกนี้จากจิตใจของท่านเสีย
- โอ้พระผู้เป็นเจ้า มันช่างกว้างใหญ่ไพศาลเสียเหลือเกินในสิ่งที่เราได้ประจักษ์ถึงการสร้างสรรค์ของพระองค์ แต่ทว่า มันช่างเล็กน้อยเสียนี้กระไร เมื่อได้เปรียบเทียบกับสรรพสิ่งซึ่งอำนาจของพระองค์ได้ทรงซ่อนเร้นไว้
- จงเกรงกลัวพระผู้เป็นเจ้า เพราะพระองค์ทรงได้ยื่นทั้งหมดที่ท่านพูด และทรงรอบรู้ในความคิดทั้งหมดของท่าน
- การยำเกรงต่อพระผู้เป็นเจ้า จักทำให้บุคคลปลอดภัย
- ออกไป! ออกไป! เป็นเพราะความเกรงกลัวต่อพระผู้เป็นเจ้า หากไม่แล้ว ฉันจะเป็นคนที่ตลาดเกมโกงที่สุดในหมู่ชาวอาหรับทั้งหมด
- ฉันจะไม่แนะนำชักชวนท่านให้เคารพเชื่อฟังพระผู้เป็นเจ้า ก่อนที่ตัวฉันเองจะได้เคารพเชื่อฟังพระองค์ ฉันจะไม่ห้ามปรามพวกท่านในเรื่องการทำบาปทั้งปวง หากฉันมิได้ห้ามปรามตัวฉันเองก่อน

- พระผู้เป็นเจ้าจะทรงประทานความเมตตาแก่บุคคลที่ควบคุมความโง่เขลาแห่งอารมณ์ของเขา ที่จะนำไปสู่ความไม่เชื่อฟังและละเมิดข้อห้าม
- ความโปรดปรานเบื้องบนจะโปรยปรายลงสู่บุคคลผู้ซึ่งฟื้นฟูสัจธรรม ผู้พิชิตความหลงผิด ผู้กระชากอำนาจของทรราชที่กดขี่ให้ต่ำลง และเชิดชูความยุติธรรมให้สูงส่ง

การอุทิศเพื่อพระผู้เป็นเจ้า

- รูปแบบที่ดีที่สุดของการพลีอุทิศเพื่อรับใช้พระผู้เป็นเจ้า คือการกระทำที่ไม่โอ้อวดโลกนี้
- ความเพียบพร้อมสมบูรณ์ไม่ใช่ของโลกนี้
- โลกนี้มีโทษอะไรอื่น เว้นแต่เป็นเงาของเมฆก้อนหนึ่ง และเป็นความฝันของคนหลับ ความปีติสุขและความโศกเศร้าระคนกัน น้ำผึ้งและยาพิษ
- ทรวงอกของโลกนี้ คือความตาย และเบื้องหลังของมัน คือความเจ็บไข้ได้ป่วย
- ผู้อาศัยทั้งปวงของโลกนี้ เป็นเพียงฝูงสุนัขที่เห่าหอนและสรรพสัตว์ที่รบกวนนาราคาญ ตัวหนึ่งกรรโชกเข้าใส่อีกตัวหนึ่ง ตัวแข็งแรงกัดกินตัวที่อ่อนแอ ตัวใหญ่สยบตัวน้อย พวกเขาเหล่านั้นเป็นประจักษ์ตงปศุสัตว์ที่แบกสัมภาระ บ้างก็ถูกใส่บังเหียนควบคุมไว้ บ้างก็ถูกล่อยอย่างอิสระ
- ขอสาบานด้วยพระนามของอัลลอฮ์ว่า โลกนี้ในสายตาของฉันน่าจะถูกประณามเสียยิ่งกว่ากระดูกของหมูที่ปราศจากเนื้อ ในมือของคนชั่วเรือนมันน้อยนิดเสียยิ่งกว่าใบไม้ใบหนึ่งในปากตักแดนตัวหนึ่ง

- โลกนี้คือสถานที่พำนักที่ถูกล้อมรอบไว้ด้วยเครื่องมือลงโทษดุจแสง และถูกคุมก้องไว้ด้วยการทรยศคดโกงทุจริต สภาพของมันหากไม่อดทนอดกลั้นอย่างยิ่งแล้ว ผู้คนทั้งหมดที่เขาไปหา มันจะพินาศย่อยยับ
- โลกนี้คือที่อาศัยที่กำลังเสื่อมทรามลงตามผู้อยู่อาศัยของมัน ที่ซึ่งพระบัญญัติถูกผสมปนเปด้วยสิ่งที่ผิดพระบัญญัติ ความดีผสมปนเปกับความชั่ว ความหวานชื่นผสมปนเปกับความขมขื่น
- จมมอมโลกนี้ด้วยสายตาของนักการศาสนาผู้สันโดษ มิใช่เหมือนเช่นบุคคลที่หลงรักคลั่งไคล้มันอย่างตาบอด
- โอ้โลก! ไปหลอกลวงผู้อื่นเถิด ฉันไม่ต้องการเจ้า ฉันได้ตัดขาดเข้ามาสามครั้งแล้ว ฉันจะไม่แต่งงานกับเจ้าอีกต่อไปแล้ว
- โลกนี้ประจูดังอสรพิษ สัมผัสของมันมีมนวล แต่การกัดของมันถึงกับตาย

มนุษย์

- มนุษย์เป็นสิ่งประหลาดมหัศจรรย์เสียเหลือเกิน เขามองเห็นได้ด้วยกับการช่วยเหลือของวัตถุที่หนักแน่นหนาจำนวนมากมาย เขาพูดได้ด้วยกับการช่วยเหลือของเนื้อนึ่ม เขาได้ยินได้ด้วยการช่วยเหลือของชิ้นส่วนต่างๆ ของกระดูก และเขาหายใจเข้าออกได้ด้วยการช่วยเหลือของคอหอย
- ลูกหลานของอาดัมช่างขัดสนชั้นแสนเสียนี้กระไร เขาไม่รู้ช่วงแห่งวันทั้งหลายของเขา ไม่เข้าใจความเจ็บไข้ได้ป่วยของเขา การตัดต่อของตัวเห็บก็จะทำให้เขาเจ็บปวดทรมานได้ เขาคมกลืนสาปแห่งโอโลลและไอจนถึงตาย

- โอ้ลูกหลานของอาดัม จะบังอาจคุยโม้ได้อย่างไร? ผู้ที่เริ่มต้นในฐานะเชื่อบุญทริย์ แล้วจบลงในฐานะซากศพ ผู้ที่ไม่สามารถชดเชยตัวเองได้และไม่อาจหนีความตายได้?

- ทุกๆ วัน ทูตสวรรค์องค์หนึ่งจะร้องตะโกนว่า “โอ้มนุษย์ ผู้อยู่เบื้องล่างนั้นผลิตลูกหลานออกมาเพื่อตาย ก่อสร้างขึ้นมาเพื่อถูกทำลาย พวกท่านรวมตัวกันเพื่อการจำพราด ”

ชีวิต

- ท่านจะปิดขึ้นชมในชีวิตที่กำลังหดสั้นเข้าทุกๆ โมงยามได้อย่างไร?

- โอ้! ชั่วโมงทั้งหลายที่รีบเร่งเปลี่ยนไปเป็นวัน วันทั้งหลายไปสู่เดือนทั้งหลาย เดือนทั้งหลายไปสู่ปีทั้งหลาย และเวลาที่เปลี่ยนแปลงทั้งหลายเหล่านั้นเข้าไปสู่การทำลายล้างของชีวิตได้อย่างไร?

- บุคคลเหล่านั้นไปอยู่เสียที่ไหน? ผู้ที่เคยมีชีวิตยาวนานกว่าของท่าน บุคคลเหล่านั้นไปอยู่เสียที่ไหน? ผู้ที่ได้ละทิ้งอนุสรณ์สถานที่ใหญ่ที่สุดเอาไว้ ได้ก่อสร้างอาคารป้อมปราการ ได้เคยจัดองค์กรและระดับประกาศกแต่งอย่างวิจิตรบรรจง ไหนเล่าบรรดาผู้สั่งสมเหล่านั้น? ไหนเล่าผู้ที่วางแผนการณ์เหล่านั้น? กิสราะฮ์อยู่ไหน? กัยสร์ ดุบบา และอิมบาร์อยู่ไหนเล่า?

- ความรุ่งโรจน์ทั่วทั้งโลก มิอาจถูกทำลายได้ด้วยความเสื่อมลงของโมงยาม
- ความหวานชื่นแห่งชีวิตนี้อยู่ที่การแจกจ่ายให้ไปด้วยระเบียบวินัย

- ความพึงพอใจแห่งชีวิตนี้ เปรียบประดุจดังเงาของท่านเอง หากท่านหยุดมันก็หยุด หากท่านพยายามที่จะล่าหนีมัน มันก็จะเคลื่อนห่างออกไป

- เรื่องราวของชีวิตอันยาวนาน คือโรคภัยและความแก่ชราและอ่อนแอลง

- ผู้ใดมีชีวิตยาวนาน จะต้องคร่ำครวญให้แก่มิตรสหายของเขา

- ชีวิตคือศัตรูที่ท่านมิได้ก้าวร้าว ซึ่งท่านมิได้กดขี่ แต่มันกดขี่ท่าน ซึ่งท่านไม่เคยโจมตีมัน แต่มันโจมตีท่าน

- ชีวิตคือยาพิษที่บุคคลซึมซับมันไว้ หากผู้หนึ่งไม่รู้จักว่ามันคือยาพิษชนิดหนึ่ง

- ผู้ใดก็ตามที่เขายึดติดอย่างเหนียวแน่นอยู่กับชีวิตของเขาเอง ก็ย่อมจะเปิดตัวของเขาให้กลายเป็นเป้าของความโชคร้าย และความผันผวนแห่งชะตากรรม

- ความบกพร่องสามประการที่ทำให้ชีวิตไม่สามารถลงรอยกันได้ คือ ความพยายามที่เคียดแค้น ความอิจฉาริษยา และอุปนิสัยที่ชั่วร้าย

- ในความผันผวนของชีวิตเท่านั้น ที่บุคคลจะตัดสินคุณค่าของมนุษย์คนอื่นได้

- ชีวิตโลกนี้และชีวิตโลกหน้า เปรียบเสมือนคนที่มีภรรยาสองคน ในขณะที่ฝ่ายหนึ่งได้รับความพึงพอใจนั้น ย่อมหมายถึงความทุกข์ระทมของอีกฝ่ายหนึ่ง

- วันเหล่านั้นของท่านที่หมดไปแล้วย่อมผ่านเป็นอดีต วันเหล่านั้นที่กำลังก็บคลานมายังสงสัยอยู่เพราะฉะนั้นจงทำงานในขณะที่ยังคงมีเวลาอยู่

- ความหยิ่งผยองที่มีต่อการครอบครองทรัพย์สินอันเป็นสิ่งที่ไม่จริง
ก่อกำเนิดมาจากความโง่เขลาเบาปัญญา

- จงคิดถึงการสิ้นสุดของมัน ความสุขในตัวของมันเองนั้นมีเพียงชั่วครู่
ยาม ในขณะที่มีความชื่นชม

ยินดีอยู่กับสิ่งใด ๆ จงนึกถึงความไม่จริงของมันอยู่เสมอๆ

- ไม่มีความสุขทางโลกใดๆ เว้นเสียแต่จะต้องติดตามมาด้วยน้ำตา

- ที่ผ่านมาแล้วดูเหมือนว่าไม่เคยได้เกิดขึ้นมาเลย และอนาคตนั้นพร้อม
แล้วที่จะเป็นไป

- การทดสอบที่แข็งแกร่งที่สุดคือสามสิ่งเหล่านี้ นั่นคือ การแบกภาระ
ครอบครัวยับยั้งนักอึ้ง ความขมขื่นของการเป็นหนี้สิน ความเจ็บไข้ได้ป่วยที่
เรื้อรังยาวนาน

- โชคจากไปแม้เมื่อมันมา ชีวิตแตกร้าวถึงแม้มันประสานเข้าหากันแล้ว
ก็ตาม

- เมื่อโชคหยิบยื่นแก่ท่าน มันให้ท่านยืมคุณสมบัติต่างๆ ของผู้อื่น และ
เมื่อมันหันหลังกลับไปจากท่าน มันก็ดึงเอาของของท่านไป

- หนึ่งในเครื่องหมายทั้งหลายของความโชคร้าย นั่นก็คือ การที่ต้องมี
เพื่อนเลวจากคนต่ำทราม

ความตาย

- ขณะที่ท่านมีชีวิต ท่านตาย
- ทุกลมหายใจของมนุษย์ คือการย่างก้าวไปสู่ความตาย
- ความตายรอคอยทุกสรรพสิ่งที่ถูกบังเกิดมาให้มีชีวิตอยู่ และทุกสรรพสิ่งที่ต้องจบสิ้น
- ท่านคือเกมที่ความตายได้ล่า ถ้าท่านยืนเฉยมันจะจับกุมท่าน ถ้าท่านหลบหนีมันจะได้ไล่แซงท่าน
- มันน่าประหลาดใจที่ว่า ใครๆ ก็มักจะลืมความตาย ทั้งๆ ที่แม่จะเห็นกันอยู่ว่าจะต้องตายเหมือนคนอื่นก็ตาม
- คนที่รอคอยความตาย มักยอมตนให้กับการกระทำความดี
- ผู้ใดก็ตามที่ไม่ให้ความช่วยเหลือแก่พี่น้องของเขา จะถูกนับให้อยู่ในหมู่คนตาย

คนดี

- คนดีย่อมมีชีวิตอยู่ แม้เมื่อเขาถูกห้ามไปยังสุสานก็ตาม
 - คนที่ดีที่สุด คือผู้ที่ให้ความช่วยเหลือรับใช้อย่างมากที่สุดแก่บรรดาผู้ที่มิฐานะเท่าเทียมกับเขา
 - คนดี คือคนที่รู้จักคุณค่าในความสามารถของผู้อื่น
 - คนดีขบถเพื่อต่อต้านความรุนแรงแต่แสดงตัวอย่างอ่อนโยน
- ละมุนละไมและเป็นคนมีเหตุผล

หากได้รับการปฏิบัติเป็นอย่างดี ส่วนคนเลวทรามหยาบซ้าจะแข็งแกร่งและหยาบคาย เมื่อปรากฏตัวอยู่ต่อหน้าความอ่อนโยนเมตตา แต่จะยอมหมอบราบคาบก็เฉพาะต่อหน้าความแข็งแกร่งเท่านั้น

- สิ่งหนึ่งที่ดังามที่สุดในอาภักภักิยาของเสรีชน ก็คือการไม่ถือเอาความได้เปรียบในสิ่งที่เขารู้ว่าคนอื่นไม่มี
- บุคคลที่มีเกียรติ จะไม่แสดงตนโอหังในความสำเร็จที่ยิ่งใหญ่ที่สุด และหนักแน่นไม่ขยับเขยื้อนเหมือนภูเขาที่ถูกลมเหนือพัดกระหน่ำอย่างแรง ส่วนคนต่ำทรามถูกทำให้มัวเมาแม้ด้วยความสำเร็จเพียงเล็กน้อย อุปมาดังต้นหญ้าที่ต้องสั่นไหวแม้เพียงลมอ่อน
- สิ่งหนึ่งของความเจ็บปวดและลำบากใจที่สุดของคนดี ก็คือพันธะหน้าที่ที่จะต้องให้เกียรติแก่คนชั่วร้าย
- คนที่น่าสงสารที่สุด คือผู้รู้ที่อยู่ภายใต้คำสั่งของคนโง่เขลา คนที่มีธรรมชาติเป็นคนใจกว้างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แต่ต้องถูกชี้นำโดยคนละโมภโลกมาก และคนที่มีคุณธรรมแต่ต้องถูกบงการโดยคนชั่วมั่ว

โลกีย์

- มนุษย์ประดุจดั่งมวลงไม้ต่างๆ แม้วาน้ำที่ราดรดลงไปจะเป็นน้ำอย่างเดียวกัน แต่ผลที่ออกมาไม่เหมือนกัน
- มวลงมนุษย์กำลังหลับใหล พวกเขาจะตื่นเมื่อพวกเขาตาย
- ผู้ที่ถูกดำเนินแล้วไม่ทำผิดอีกเลยจะมีสักกี่คน?

คนชั่ว

- คนเลวที่สุด คือคนที่เห็นตนเองดีที่สุด
- คนชั่วคิดว่าคนอื่นๆ ไม่มีใครดีเลย เขาจะคิดได้อย่างไรว่าคนอื่นๆ มีในสิ่งที่ตัวเขาเองไม่มี?
- คนที่ขี้ดถือตนเองเป็นใหญ่ จะมองไม่เห็นความบกพร่องของตนเอง แต่เขาคงจะได้เรียนรู้ถึงความดีเลิศของอุปนิสัยของคนอื่นๆ เขาจะถูกทำให้รู้สึกผิดจากสิ่งที่เขารู้สึกในขณะนี้ว่า ในตัวเขาขาดสิ่งนั้น
- คนที่เลวที่สุด คือคนที่หลงใหลในความชั่วมืดโลภภัย โดยยึดถือว่าเป็นสิ่งหอมหวานชวนชื่นที่สุด
และมีได้ยับยั้งระงับต่อความเกรงกลัวที่จะต้องเลือกกลัวกับสิ่งเลวร้ายนั้นเลย
- คนที่น่ารังเกียจที่สุด คือผู้ที่ตอบแทนความดีด้วยความชั่ว และผู้ที่น่าชกย่องที่สุด คือผู้ที่ตอบแทนแก่คนเลวด้วยการปฏิบัติอย่างโอบอ้อมอารี
- จงรีบเร่งอย่างเร่งด่วน เพื่อหลบหนีไปจากคนชั่วร้ายและคนหลงโลก
- พิชัยร้ายของชาติ คือนักปราชญ์ผู้ชั่วร้าย และผู้ปกครองที่ตกใจ คือพิชัยร้ายแห่งความยุติธรรม
- คนที่น่ารังเกียจที่สุดในสายตาของพระผู้เป็นเจ้า คือคนเจ้าใจที่หยิ่งผยองหนึ่ง คนแก่ที่ล่วงละเมิดประเพณีหนึ่ง และนักปราชญ์ที่หลงระเริงสุรุษสุราย

คุณธรรม

- เสือกลมแห่งคุณธรรม เป็นเกียรติคุณอันสูงสุด
- คุณธรรมคือกุญแจไปสู่ความสำเร็จ
- บุคคลเป็นผู้ศรัทธา トラบเท่าที่เขายังมีคุณธรรม
- หัวหน้าที่ของบรรดาคุณธรรม คือการควบคุมและระงับยับยั้งอารมณ์ต่างๆ ได้

ความชั่วร้าย

- คนชั่วร้ายชอบที่จะสนับสนุนความชั่วของคนอื่นๆ และจะมีข้อแก้ตัวอย่างมากมายสำหรับความชั่วของตนเอง
- ความชั่วที่น่าเกลียด คือการตกลงไปสู่ความไม่ดีงามของคนๆ หนึ่ง ซึ่งข้อบกพร่องนั้นก็มิอยู่ในตัวท่านเองเหมือนกัน
- สิ่งหนึ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความเลวร้าย นั่นก็คือการก้าวร้าวกับคนดี การเรียนรู้
- หนังสือทั้งหลาย คือสวนของผู้รู้
- ผู้คงแก่เรียนย่อมมีชีวิตอยู่ แม้ภายหลังการตายของเขา แต่คนโง่ย่อมตายแม้ขณะยังมีชีวิตอยู่
- นักปราชญ์ย่อมรู้จักคนโง่ เพราะแต่ก่อนนี้ตัวเขาเองเคยโง่มาก่อน แต่คนโง่ย่อมไม่รู้จักนักปราชญ์เพราะเขาไม่เคยเป็นเช่นนั้นมาก่อน

- ผู้ใดก็ตามที่ใจจิตใจของเขาครุ่นคิดพิจารณาแต่ความคิดที่ดี ย่อมเรียนรู้ที่จะจำแนกแยกแยะจุดต่างๆ ของความผิดพลาด
- ผู้รู้ที่แท้จริง ก็บุคคลที่เข้าใจว่าสิ่งที่เขารู้นั้น แท้จริงแล้วมีเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งที่เขาไม่รู้

ความรู้

- ไม่มีขุมคลังใด เหมือนอย่างความรู้
- อาณาจักรแห่งความรู้นั้นไม่มีขอบเขต
- หัวหน้าที่ของสติปัญญาอันเป็นพรสวรรค์ คือความรู้
- ความรู้นำไปสู่ปัญญา ด้วยเหตุนี้ผู้ที่ได้รับการศึกษาจึงเป็นคนฉลาด
- ความมั่งมีจะลดน้อยถอยลงด้วยการจับจ่ายใช้สอย ในขณะที่ความรู้จะถูกทำให้เพิ่มพูนด้วยการเผยแพร่
- สิ่งที่ยาก คุณค่าของมันย่อมเพิ่มมากขึ้น ยกเว้นความรู้ ยิ่งกระจัดกระจายออกไปมากเท่าใด มันก็ยิ่งมีค่ามากขึ้นเท่านั้น
- ที่สุดของทั้งสองสิ่งนี้ ที่ไม่อาจบรรลุถึงได้ คือความรู้และความเข้าใจ
- ด้วยความรู้ทำให้ท่านปลอดภัย ด้วยความโง่ทำให้ท่านขาดทุน
- สัจธรรมคือคลังสมบัติที่กว้างใหญ่ไพศาล ซึ่งมันไม่เคยถูกใช้ให้หมดสิ้นไปได้ สติปัญญาคือเสื้อคลุมตัวใหม่ซึ่งไม่มีวันเก่า
- เสื้อคลุมแห่งความรู้ จะทำให้ท่านเป็นอมตะและดูไม่แก่
- จงแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ มันเป็นอาวุธประดับตัวท่านหากท่านเป็นคนร่ำรวย และมันจะชุบเลี้ยงท่านหากท่านยากจน

- บุคคลที่ปลอดภัยที่สุดในความรู้ของเขา คือผู้ที่ความเชื่อมั่นทั้งหลายของเขาไม่ถูกทำให้อ่อนแอลงโดยความสงสัย

- ความรู้ที่เป็นประโยชน์ที่สุด คือสิ่งที่ผู้หนึ่งนำมาไปสู่การปฏิบัติ

- จงเลือกส่วนที่ดีที่สุดของวิทยาการแต่ละสาขา ให้เหมือนอย่างผึ้งที่ดูดส่วนที่ละเอียดอ่อนที่สุดของดอกไม้

- จงติดตามแสวงหาความรู้ ที่ท่านอาจจะคว่ำค่าแก่ตำแหน่งที่มีเกียรติอันนำการพยกย่อ

- จงค้นหาความรู้ จงทำให้ตัวท่านเองเป็นผู้ที่รู้จักโดยฝ่ายทางความรู้นั้น จงปฏิบัติมันแล้วท่านจะกลายเป็นผู้รู้เช่นกัน

- ประสบการณ์ คือความรู้ที่ได้รับมา

- ผู้ขาดประสบการณ์ ย่อมถูกหลอกอยู่บ่อยๆ

- กษัตริย์ได้รับความเคารพนับถือเพราะอำนาจของพระองค์ นักปราชญ์ได้รับความเคารพนับถือ

เพราะสิ่งที่เขารู้ ผู้ที่ทำความดีได้รับความเคารพนับถือเพราะการทำความดีต่างๆ ของเขา และหัวหน้าเผ่าชนได้รับความเคารพนับถือก็เพราะอายุของเขา

- จะรู้จักคนอื่นได้อย่างไร หากบุคคลนั้นยังไม่รู้จักตนเอง?

- จงอย่าเกลียดในสิ่งที่ท่านไม่รู้ เพราะความรู้อันเป็นส่วนที่ใหญ่กว่านั้น ประกอบด้วยสิ่งที่ท่านไม่รู้

- ถ้าท่านบิดบังซ่อนเร้นในสิ่งที่ท่านรู้ ท่านจะถูกทักท้วงว่าท่านไม่รู้อะไรเลย

- บุคคลควรได้ถามถึงเรื่องที่ตนไม่รู้ ไม่ควรอายที่จะกล่าวว่า “ฉันไม่รู้”
- มนุษย์มักเป็นปฏิปักษ์กับสิ่งที่เขาไม่รู้
- ภัยร้ายของความรู้ คือการไม่ปฏิบัติตามความรู้นั้น ภัยร้ายของแรงงาน

คือการทำงานแต่ไม่สุจริต

ใจ

- การขว้างวิทยากรทิ้งไป ก็เสมือนกับการทุบทำลายไม้ที่ต่อเรือลำหนึ่ง ออกเป็นชิ้นๆ ซึ่งบรรดา

ผู้สร้างเรือลำนั้นพร้อมด้วยผู้เดินทางทั้งหมดที่โดยสารไปกับมันต้องจมลงจนหมดสิ้น

- ความรู้เช่นนั้นถือว่าผิดเพี้ยนมาก ซึ่งหลงเหลืออยู่เฉพาะบนปลายลิ้นของท่านเท่านั้น คุณธรรม

ภายในและคุณค่าของความรู้ คือสิ่งที่ท่านยึดถือปฏิบัติไปตามนั้น

การศึกษา

- แท้จริงแล้ว ท่านมีความจำเป็นในการศึกษาที่ดี มากกว่ายิ่งกว่าชัยชนะ ที่นำมาซึ่งเงินทองและ

ทองคำ

- การศึกษาที่ดี ปกปิดแหล่งกำเนิดอันดำด้อย
- ผู้ที่ได้รับการศึกษา ย่อมมองเห็นด้วยกับจิตใจและวิญญาณ คนโง่เขลานั้นมองเห็นก็แต่เพียงกับ

ดวงตาทั้งสองของเขาเท่านั้น

- จงฟัง แล้วท่านจะสอนตัวท่านเอง จงนั่งสงบเสีย แล้วท่านจะไม่เสียง

- อุทิศชีวิตแก่ศาสนาโดยมิได้รับการสั่งสอนอบรม ก็เหมือนกับลาสิข้าว ที่เดินวนเวียนไปรอบๆ โดยไม่อาจออกไปจากที่นั่นได้

- ผู้ที่ไม่รู้จักเรียนรู้อะไรเลย ย่อมไม่เคยถูกสอนสั่ง
- ผู้ใดก็ตามที่ไม่อดทนต่อความยากลำบากในการถูกสั่งสอนอบรม จะอยู่ในความต่ำต้อยแห่งวิชาตลอดไป
- ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมเท่าๆ กัน ในรางวัลของพระผู้เป็นเจ้า
- บุคคลย่อมเรียนรู้ได้ด้วยการถามปัญหาต่างๆ
- การสอนที่ดีที่สุด คือการสอนที่จะแก้ไขตัวท่านเองให้ถูกต้อง
- การสอนที่มีได้แก้ไขตัวท่านให้ถูกต้อง ย่อมอยู่ในแนวทางที่ผิดพลาด
- บุคคลที่มีความสามารถน้อยที่สุด คือบุคคลที่สำแดงตัวเขาเองให้ปรากฏว่าไม่สามารถแก้ไขตัวเองให้ถูกต้องได้
- ทำตัวท่านเองให้เป็นผู้รับใช้ผู้รู้คนใดก็ได้ที่ท่านพบเจอ
ปัญญา
- คนฉลาด ต้องการวันละชั่วโมงทุกๆ วัน เพื่อจัดการสำรวจตรวจสอบ มโนธรรมของเขาสอง และวางมาตรการกับสิ่งที่เขาได้รับรู้หรือสูญเสียไป
- จิตใจเป็นแหล่งของปัญญา ด้วยการสลับฟังในฐานะที่เป็นช่องทางของมัน
- ปรัชญาเป็นพฤษยาที่เจริญเติบโตในจิตใจ และดอกผลของมันผ่านออกมาทางคำพูด
- ความศรัทธาและปัญญาเป็นพี่น้องฝาแฝด พระผู้เป็นเจ้าไม่ทรงรับสิ่งหนึ่งที่ปราศจากอีกสิ่งหนึ่ง โดยปัญญาที่ทำให้บุคคลบรรลุถึงยอดแห่งกิจกรงานทั้งหลาย
- พระผู้เป็นเจ้ามิได้ทรงประทานสิ่งใดให้แก่บรรดาผู้ถูกบังเกิดของพระองค์ที่วางอยู่สูงกว่าเหตุผล
- แท้จริงผู้ที่เห็นไปก่อนล่วงหน้า จะไม่ถูกกับดักของเล่ห์กล คนฉลาดก็
จะไม่ถูกหลอกลวงด้วย

ความโลภ

- การไว้น้ำใจเชื่อใจต่อบุคคลใดก่อนที่จะรู้จักเขาดี ถือว่าขาดสติปัญญา
 - ความหลงใหลในโลกียวิสัยเกิดขึ้นน้อย ในขณะที่ปัญญาเพิ่มมากขึ้น
 - คนฉลาดพึงพาแรงงานของเขาเอง ส่วนคนโง่ไว้วางใจในความคิดเพื่อ
ผืนต่างๆ
 - ปราชญ์แสวงหาความสมบูรณ์ คนโง่แสวงหาทรัพย์
 - สมมุติฐานของคนฉลาด ย่อมใกล้เคียงความถูกต้องมากกว่าความรู้ของคนโง่
 - มันเป็นส่วนของคนฉลาดที่จะต้องเชื่อฟังผู้มีตำแหน่งเหนือเขา ให้ความเคารพแก่ผู้ที่มีความเท่าเทียมกับเขา และให้ความยุติธรรมแก่ผู้ที่ด้อยกว่าเขา
 - ความมั่งคั่งที่ยิ่งใหญ่ที่สุด คือความมั่งคั่งแห่งสติปัญญาและการวินิจฉัยที่ยุติธรรม ความยากจนที่ยิ่งใหญ่ที่สุด คือความยากจนจากความโง่เขลาและอวิชชา ส่วนความไม่น่าคบที่สุด นั้นคือความไร้สาระ หยิ่งยโส คดโกง และยกย่องตนเอง ความสูงส่งที่สุดของความดีมีศีลธรรม คือความประพฤติอันสุภาพอ่อนโยนและความดีงามแห่งวัฒนธรรม
 - คนฉลาดคิดก่อนแล้วพูด ส่วนคนโง่พูดก่อนแล้วคิด
- สติปัญญา
- ผู้มีสติปัญญา คือบุคคลที่รู้ว่าจะอยู่อย่างไรในวันนี้ที่จะมีความสุขมากกว่าเมื่อวันวาน
 - เกี่ยวกับคุณสมบัติที่ดีของมนุษย์ สองประการที่มีชื่อเสียงคือ สติปัญญาและถ้อยคำ โดยประการแรกเขาจะทำประโยชน์ให้แก่ตัวเอง และในประการที่สอง เขาจะทำให้คนอื่นได้รับประโยชน์

- สติปัญญาเป็นพรสวรรค์ตามธรรมชาติ และเพิ่มพูนขึ้นด้วยประสบการณ์และการสอน
- ไม่มีใครเลยที่เป็นผู้ครอบครองสติปัญญา แล้วจะถูกทดลองมาสู่ความยากจน
- เขาเป็นผู้มีเกียรติ ผู้ซึ่งใช้สติปัญญาอยู่เป็นประจำ

การพิจารณาไตร่ตรอง

- บุคคลที่ครุ่นคิดพิจารณาถึงความโปรดปรานทั้งหลายของพระผู้เป็นเจ้า ย่อมประสบความสำเร็จ
- การครุ่นคิดพิจารณาของมนุษย์ เป็นกระจกส่องให้ตัวเขาได้เห็นการกระทำที่ดีและชั่วของเขาเอง
- ผู้ใดก็ตามที่มีพลังแห่งความไตร่ตรอง ย่อมได้บทเรียนจากทุกๆ สิ่ง
- เรื่องต่างๆ ที่มีดมัว จะกลับกลายเป็นความกระจ่างชัดในความเพียรและครุ่นคิดพิจารณา
- การกระทำในสิ่งที่ได้พิจารณาไตร่ตรองแล้วเท่านั้น ที่จะทำให้กิจการงานทั้งหลายของท่านดำเนินไปได้ด้วยดี
- คิดใคร่ครวญก่อนที่ท่านจะลงมือกระทำ (การโจมตี)
- คิดใคร่ครวญก่อนที่ท่านจะพูด แล้วท่านจะหลีกเลี่ยงความผิดพลาดได้เช่นกัน

อวิชชาและความโง่เขลา

- คนโง่ คือก้อนหินที่ไม่มีน้ำไหลออกมาจากมัน คือต้นไม้ที่กิ่งก้านสาขาของมันไม่เคยเขียวชอุ่ม คือดินที่เมื่อปลูกพืชพันธุ์แต่ไม่เคยผุดหน่อออกช่อมาให้เห็นเลย
- ความโง่เขลา เป็นศัตรูที่น่ารังเกียจที่สุดของท่าน
- คนโง่เขลา ทำอันตรายแก่นุชนัยมากกว่ามะเร็งในร่างกาย
- คนโง่เขลา มองไม่เห็นความผิดพลาดต่างๆ ของเขาเอง และดูถูกรังเกียจคำแนะนำ
- ความโง่ เป็นความเจ็บปวดที่ไม่อาจเยียวยาได้ เป็นเชื้อโรคหนึ่งที่ไม่สามารถจะรักษาได้
- คนที่โง่ที่สุด คือบุคคลที่เชื่อว่าตนเองเป็นผู้ที่ฉลาดที่สุด
- หนึ่งในเครื่องหมายต่างๆ ของคนโง่ คือการเปลี่ยนความคิดเป็นประจำ

การพูด

- มนุษย์จะเป็นอะไรหากปราศจากการพูด? ภาพที่ถูกวาด หรือสัตว์ที่ถูกปล่อย!
- ไม่พูดเมื่อไม่ใช้เวลาสำหรับการพูด
- บ่อยครั้งที่ถ้อยคำได้ท่วมแทงเหมือนดาบ
- บ่อยครั้งที่ถ้อยคำได้ท่วมทะลวงลึกกว่าลูกศรทั้งหลาย
- บ่อยเพียงใดที่ถ้อยคำเพียงคำเดียว ได้ก่อให้เกิดสงคราม
- ลิ่นมีจุดหนึ่งที่คมกว่าหอกเสียอีก

- คนที่มากน้อยแล้วที่มีลึนบ่อนทำลาย
- ลึนของเพื่อนที่โง่เขลา คือบุญของเขาที่นำไปสู่ความตาย
- จงกลัวในคำพูดของท่าน มันเป็นลูกธนูที่พลาดเป้า
- ปกป้องศีรษะของท่านให้พ้นจากอุปสรรคทั้งหลายแห่งลึนของท่าน

เอง

- มือของลึนคือการเขียน
- ถ้อยคำเบาบนริมฝีปากและง่ายต่อความเข้าใจ คือการพูดที่คล่องแคล่ว
- จิตใจคือผู้คุมคลังสมบัติของลึน และลึนคือล้ามของมนุษย์ทั้งหลาย
- ลึนคือสัตว์ที่ดุร้ายป่าเถื่อน หากปล่อยมันเป็นอิสระมันก็จะทำร้ายท่าน
- เท้าที่สะดุดก่อให้เกิดบาดแผล และลึนที่พูดโง่ๆ ก่อให้เกิดความ

เสียหาย

- ทุกๆ คำพูดที่สองของคนโง่ คือคำกล่าวสบถสาบาน
- การพูดที่ดีที่สุด คือการพูดที่เหมาะสมกับการกระทำ
- การนิ่งเงียบเมื่อท่านสามารถที่จะพูดบางสิ่งบางอย่างได้อย่างฉลาดและมีประโยชน์ มันก็เลวพอๆกับการป่าวประกาศความคิดต่างๆ ที่ไม่ฉลาดและ

โง่เง่านั้นเอง

- หากท่านได้รับความมั่งหวังและความเคารพแล้ว ก็จงตอบรับการคารวะและความหวังคืนนั้นกลับคืนไปในลักษณะที่เหมาะสมที่สุด หากท่านได้รับการเกื้อกูล ก็จงให้คืนภาระผูกพันนั้นกลับไปในทำนองเดียวกันให้มากๆ แต่ผู้ใดที่รับแรงกระทำคุณความดีของเขา ก่อน ก็ย่อมล้าหน้าในคุณธรรมความดีอยู่เสมอ

- การพูดที่ดีที่สุด คือการพูดที่ไม่ก้าวร้าวระคายหู และความเข้าใจในถ้อยคำเหล่านั้น ก็ไม่ทำให้สติปัญญาเมื่อขล้า
- การพูดด้วยความจริงใจ สร้างความเข้มแข็งให้แก่เหตุผลข้อโต้แย้งของบุคคลนั้น
- ไม่ต้องคำนึงว่าใครพูด แต่จงพิจารณาว่าเขาพูดอะไร
- อย่าประเมินค่าความคิดที่ดังมาให้ต่ำลง เพียงเพราะว่ามันมาจากบุคคลที่ไม่สำคัญ
- ถ้าคำปราศรัยและความคิดของผู้พูดอยู่ในภาวะสอดคล้องกัน ผู้ฟังก็จะยอมรับการพูดของเขา มิฉะนั้นแล้วก็จะไม่บังเกิดผลใดๆ
- จงพูดเพื่อให้ตัวท่านเองเป็นที่รู้จัก เพราะมนุษย์มักถูกซ่อนไว้ใต้ลิ้นของเขา
- มนุษย์ยังพูดด้วยความจริงใจมากเท่าใด เขาก็จะได้รับความเคารพนับถือมากยิ่งขึ้นเท่านั้น
- คนโง่มักจะทำให้ตัวเองผิดพลาดไปในสามเรื่องดังนี้ การพูดถึงเรื่องต่างๆ ที่เขาไม่มีความรู้ การตอบก่อนที่เขาจะถูกถาม ความหุนหันพลันแล่นในการดำเนินงานต่างๆ ของเขา
- ผู้ใดก็ตามที่พูดในสิ่งที่เขาไม่สมควรพูด ก็จะต้องได้รับฟังในสิ่งที่เขาไม่ต้องการฟัง
- คำพูดเป็นเหมือนยารักษาโรค การให้ยารับประทานเพียงเล็กน้อยย่อมเป็นประโยชน์ แต่หากให้มากเกินไปก็ถึงตายได้

- จงระมัดระวังในการวิพากษ์วิจารณ์ข้อเท็จจริงที่ท่านไม่รู้ถึงก้นบึ้งของมัน และไม่รู้อย่างแม่นยำถูกต้อง พึงควรละเว้น ทั้งนี้เพราะการพูดของท่านจะสะท้อนให้เห็นถึงสติปัญญาของท่าน และถ้อยคำทั้งหลายของท่านมันจะขยายให้เห็นถึงความรู้ของท่านด้วย

- พิษภัยของการปราศรัย คือความเย็ดยาว
- การพูดมากเกินไป เป็นที่น่าเบื่อหน่ายของเพื่อนฝูงของตนเอง
- จงหลีกเลี่ยงจากการพูดมากเกินไป ซึ่งจะก่อให้เกิดความผิดพลาดบ่อยๆ และน่าเบื่อ

- โศดประสาทไร้ประโยชน์เมื่อใจลอย
- หากท่านมิได้เป็นนักพูดที่รอบรู้และปราชญ์ปรื่องแล้ว ก็จงเป็นผู้ฟังที่ตั้งใจ

ความมั่งร้าย การลอบกัด การใส่ร้ายป้ายสี

- จงละทิ้งการพูดมั่งร้ายทั้งปวง หากจะอยู่ที่นั่นก็เพื่อการให้ความยุติธรรมตามสมควร หากไม่แล้วก็อย่าไปอยู่ที่นั่นเลย

- จงระวังการลอบกัด มันหวานเมสึดพันธุ์ทั้งหลายของความขมขื่น และแยกตัวท่านออกจากพระผู้เป็นเจ้าและมวลมนุษย์

- ผู้ใดก็ตามที่ฟังการใส่ร้ายป้ายสี ตัวเขาเองคือคนใส่ร้ายป้ายสี

- จงปกป้องตัวท่านให้พ้นจากคำพูดที่น่ารังเกียจ เพราะคำพูดเหล่านั้นจะทำให้หัวใจทั้งหลายลุดโชนด้วยความโกรธ

ลักษณะ

- ลักษณะคือทางวิบากที่สุด และความรู้คือมัลลเทศก์ที่ดีที่สุด
- ลักษณะคือการเขี่ยวรักษาที่ไม่เคยล้มเหลว
- ลักษณะประดับถ้อยคำของบุคคล
- จงเชื่อสัตย์ในคำพูดของท่าน และบริสุทธิ์ใจในการกระทำต่างๆ ของท่าน
- ความจริงที่ดีที่สุด คือการรักษาคำมั่นสัญญาทั้งหลาย

การพูดเท็จ

- เียบไปเสียดีกว่าพูดเท็จ
- การพูดเท็จ เป็นการทรยศคโกงและทุจริต
- ลักษณะเพียงน้อยนิด พิชิตความหลงผิดมากมายได้ เหมือนอย่างไฟเพียงน้อยนิดที่สามารถเผาไหม้พืนกองใหญ่ได้ ฉะนั้นใดกันนั้น!
- ผู้พูดความจริงเป็นคนมีเกียรติ ส่วนผู้พูดเท็จเป็นคนที่น่าดูถูก
- ผู้ใดก็ตามที่ลือลั่นไปทั่วเพราะการพูดเท็จ จะเห็นได้ว่าความมั่นใจของคนทั้งหลายในตัวเขาจะเสื่อมลง
- จงหลีกเลี่ยงจากคนพูดเท็จ ถ้าท่านจำเป็นจริงๆ ที่จะต้องสัมพันธ์ติดต่อกับเขา ก็จงอย่าเชื่อว่าเขาถูกต้อง แต่อย่าให้เขาเห็นว่าท่านรู้ว่าเขาโกหก เพราะในไม่ช้าเขาจะเลิกคบกับท่านมากกว่าที่เขาจะเลิกโกหก
- เมื่อความจริงในเสื่อมลง ความหลงผิดก็เพิ่มขึ้น ลึนพูดถึงมิตรภาพ แต่หัวใจเต็มไปด้วยความจงเกลียดจงชัง

- การหลอกลวงคนที่ไว้เนื้อเชื่อใจในตัวท่าน คือความอกตัญญู

การประจบสอพลอ

- มิใช่บทบาทของท่านศาสดาที่จะประจบสอพลอ
- จงอย่าประจบสอพลอ เพราะมันมิใช่เครื่องหมายของความศรัทธา
- ความสงบเงียบ คือสวนแห่งสมาธิ
- การนิ่งเงียบ ประดุจดังเครื่องประดับตัวท่านให้ดูเคร่งขรึม สงบเสงี่ยม พร้อมด้วยความมีเกียรติ

และเว้นท่านไว้จากการที่ต้องไปขอโทษอะไรกับใครทั้งสิ้น

- ความเงียบของคน โง่เขลา คือผ้าคลุมหน้าของเขา
- มากมายเพียงใดแล้วที่ความเงียบคือคำตอบ
- คำตอบที่คล่องแคล่วที่สุดของคนโง่ คือการนิ่งเงียบ
- การนิ่งเงียบเป็นสิ่งที่ดีกว่าการพูดคล่อง เมื่อมันไม่ใช่เวลาที่จะพูด
- การนิ่งเงียบที่ปราศจากความคิด นับเป็นเพียงความใบ้เท่านั้น

ความลับต่างๆ

- คนฉลาดมักถ่วงมหัสจรรย์กล่อหนึ่ง ซึ่งในนั้นเก็บความลับต่างๆ ของเขาไว้ได้
- ผู้ใดก็ตามที่ฝากความไว้วางใจในความลับไว้กับคนอื่น ก็เท่ากับผู้นั้นตกลงใจที่จะลดคุณค่าของตัวเองลง

- ผู้ใดก็ตามที่รู้สึกกระอักกระอ่วนที่จะเก็บความลับของตนเองไว้ ย่อมจะแสดงความอ่อนแอออกมาเสียมากกว่า ถ้าได้กุมความลับของผู้อื่นไว้
- ผู้ใดก็ตามที่เปิดเผยความลับของท่าน ย่อมก่อความเสียหายแก่ท่าน
- บุคคลที่รักษาความลับทั้งหลายของเขาไว้ได้ ย่อมสามารถควบคุมกิจการงานทั้งหลายของเขาไว้ได้อย่างสมบูรณ์แล้ว

ความหน้าไหว้หลังหลอก

- คนกลับกลอกทั้งหลาย คลุมตัวเองไว้ในความมดเท็จ
- คนกลับกลอกมีถ้อยคำหวานหู แต่มีจิตใจที่ขมขื่น
- ลิ่นของกลับกลอกนั้นสะอาด แต่มีความปวยไ้ถูกซ่อนเร้นไว้ในหัวใจของเขา

การยกย่องสคู่ดี

- เรื่องจริงที่น่าเกลียดที่สุด คือการยกย่องสคู่ดีตนเอง
- คุยโวยกตัวเอง นับเป็นความล้มเหลวในการเคารพตนเอง
- จงระมัดระวังตัวท่าน ให้พ้นจากการรับฟังการยกย่องสคู่ดีตัวท่านในเรื่องที่เกินความจริง เพราะกลั่นไ้ที่ฟังออกมาจากการฟังเรื่องเช่นนั้นจะทำให้หัวใจเกิดความฉ้อฉลและต่ำทราม

- จังหวะการยกย่องสรรเสริญบุคคลอื่นในคุณสมบัติต่างๆ ที่บุคคลนั้นไม่มี การกระทำต่างๆ ของเขาเป็นการทรยศต่อตัวเองและยังเป็นการโกหกท่านด้วย
- คนที่ยกย่องท่านในคุณสมบัติต่างๆ ที่ท่านไม่มี ต่อไปก็จะพบว่าบุคคลนั้นจะดำเนินคดียื่นท่านในความผิดต่างๆ ที่ไม่ใช่ของท่าน
- คนที่สมควรจะถูกตำหนิมากที่สุดในการกระทำทั้งหลาย คือการยกย่องสตฺยิกคนต่ำช้าเลวทราม
- ยกย่องสตฺยิกคนชั่ว ถือเป็นบาปที่น่ารังเกียจและน่าชัง
การพูดล้อเล่น และการหัวเราะเยาะ
- ความเกลียดชังกัน เกิดจากการพูดล้อเล่น
- การหัวเราะมากเกินไป จะทำให้เสื่อมเสียเกียรติยศ
- พูดตลกขบขันมากเกินไป แล้วท่านจะไม่อาจดึงกลับมาสู่เรื่องจริงจังได้
- จงหลีกเลี่ยงจากการพูดที่จะถูกหัวเราะเยาะ แม้แต่เพียงการพูดซ้ำตามถ้อยคำของผู้อื่นก็ตาม

ความทะลึ่งโอหัง

- ความทะลึ่งโอหัง ลดเกียรติคุณของมนุษย์
- ใบหน้าของคนทะลึ่งทะเล้นนั้น ช่างน่าเกลียดเสียยิ่งกว่าอะไรดี!
คำแนะนำ
- คนที่ฉลาดที่สุด คือคนที่ไม่รังเกียจคำแนะนำของบุคคลอื่น

- จงยึดถือเอาคำแนะนำของคนฉลาด เช่นนั้นแหละที่จะพ้นจากข้อครหาและความเสียใจ
- จงปรึกษาแม้กับศัตรู ถ้าเขาเป็นคนฉลาด จงอย่าตามคำแนะนำของมิตรที่โง่เขลา
- จงปรึกษาหารือกับบรรดาปฏิบัติของท่าน เพื่อที่จะเรียนรู้จากความคิดต่างๆ ของพวกเขา จนขยายไปถึงฝ่ายปฏิบัติของพวกเขา และจุดสุดท้ายที่พวกเขาทั้งหลายกำลังแสวงหาอยู่
- จงนำทางตัวท่านเองด้วยตะเกียงส่องของบรรดาที่ปรึกษา ที่พวกเขาปฏิบัติในสิ่งที่พวกเขาได้ให้คำแนะนำไปแล้ว
- ผู้ใดก็ตามที่แสวงหาและปฏิบัติตามคำแนะนำของบุคคลอื่น จะหลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดต่างๆ ได้อย่างมากมาย ผู้ใดก็ตามที่ไม่ปฏิบัติตามคำปรึกษาหารือแต่ปฏิบัติตามลำพังด้วยตนเอง ผู้นั้นย่อมเสี่ยงต่อการกระทำที่ผิดพลาดได้อย่างมากมาย
- มีข้อกระตุ้นเตือนในหมู่พวกเราให้ทำการปรึกษาหารือ เพราะคำแนะนำของที่ปรึกษาถือเป็นความบริสุทธิ์ ในขณะที่บุคคลที่แสวงหาคำปรึกษาถูกผสมปนเปไปด้วยโลหะผสมอื่นๆ มาก่อนแล้ว
- การให้คำแนะนำแก่บุคคลอื่นอย่างเปิดเผยต่อสาธารณะ ก็เท่ากับเป็นการดำเนินดีตนบุคคลนั้นไปในทันที
- โลกนี้จะเป็นที่ปรึกษาที่ดีที่สุดของท่าน ถ้าท่านทำตามคำแนะนำของมัน
- คนที่ให้คำแนะนำโดยที่ตัวเองมิได้ปฏิบัติตามนั้น ก็เหมือนคันธนูที่ไร้สาย

- คนที่ขายคำแนะนำของเขาให้ท่าน ก็เหมือนกับพ่อค้าที่เสนอดอกเบี๋ยแพง
- บุคคลผู้แสวงหาคำแนะนำต่างๆ ย่อมเรียนรู้ที่จะยอมรับข้อผิดพลาดต่างๆ ไปด้วย

ความสันโดษ

- อยู่คนเดียวเสียดีกว่าที่จะอยู่กับเพื่อที่ชั่วช้า
 - บุคคลที่อยู่คนเดียว ย่อมปลอดภัยและสุขสบายตลอดไป
 - ผู้ที่รู้จักโลกนี้ ย่อมอยู่คนเดียว
 - ผู้ที่รู้จักมนุษย์ ย่อมหลบหลีกจากมนุษย์
 - บรรดาผู้คนที่รู้จักเรา แต่เรามักไม่รู้จักคุณค่าของพวกเขา
- พระเจ้าเป็นเจ้าจะทรงประทานความมั่งคั่งให้แก่บุคคลผู้ซึ่งไม่แสวงหาสิ่งใดจากมวลมนุษย์

การให้

- ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของพระเจ้าเป็นเจ้า มิได้หมายความว่าถึงการยกเลิกวิद्याฐานของพระองค์ จากความจริงเช่นนี้มันย่อมหมายความว่า พระองค์จะไม่ทรงอนุมัติให้กับทุกๆ การวอนขอ

• บุคคลใดก็ตามที่ได้รับความโปรดปรานจากพระผู้เป็นเจ้า จะถูกเรียกชื่อจากทั่วทุกสารทิศ ถ้าเขาแจกจ่ายสิ่งที่เขาได้รับความโปรดปรานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระผู้เป็นเจ้า ความสุขของเขาจะยั่งยืนตลอดกาลนาน หากเขาไม่ปฏิบัติเช่นนั้น มันก็จะอยู่กับเขาเพียงชั่วครวเท่านั้น

- จงอย่าอายที่จะต้องให้เพียงน้อยนิด เพราะการให้อย่างหลอกหลวงก็เหมือนกับการให้เพียงน้อยนิด

- ส่วนของความใจกว้างที่ดีกว่า คือการให้อย่างรวดเร็ว

- จงให้แก่คนยากจนก่อนที่จะเขาจะขอ เพราะหากท่านทอดทิ้งเขาไว้ให้ขัดสนจนต้องยื่นมือขอเมื่อใดก็เท่ากับท่านได้ดึงเอาความเครพในตัวเองของเขาออกไป ซึ่งมีค่ามากกว่าทานที่ท่านได้บริจาคไป

- จงอย่าปลัดวันประกันพรุ่ง ในสิ่งที่ท่านจะให้แก่คนๆ หนึ่งที่เขามีความต้องการ เพราะท่านไม่รู้ว่าในวันพรุ่งนี้อะไรที่รอคอยท่านและเขาอยู่

- สองสิ่งนี้เป็นของผู้โอบอ้อมอารีที่มีหัวใจกว้างขวาง นั่นคือการบริจาคทรัพย์สินของเขาและการพิทักษ์ปกป้องเกียรติของตนเอง

- ความใจกว้างประการสุดท้าย คือการลืมช้อกล่าวหาที่ท่านได้กระทำต่อบุคคลอื่น และการจดจำถึงสิทธิที่บุคคลอื่นมีเหนือตัวท่าน

- มนุษย์มีสองจำพวก คือคนใจกว้างที่ไม่ร่ำรวย และคนร่ำรวยที่ไม่บริจาคสิ่งใด

- ความร่ำรวยแจ่มใส ย่อมเป็นเครื่องประดับของผู้โอบอ้อมอารีที่มีใจกว้างขวาง

- มันจะนำความพึงพอใจที่เต็มไปด้วยความอดทนอดกลั้นมาสู่ตัวท่าน ในการที่ท่านได้ให้เสียสละตัวหนึ่งกับคนอื่น มากกว่าที่ท่านจะสวมใส่เอง
- แจกจ่ายออกไปให้กว้างขวางในสิ่งที่ท่านได้มันไว้เรียบร้อยแล้ว ดีกว่าที่จะสะสมสมบัติใหม่
- การให้ที่พิถีพิถันแก่ผู้ลี้ภัย เท่ากับเป็นการให้ที่พิถีพิถันแก่ตัวท่านเอง ให้พ้นจากการลงโทษในโลกหน้า
- การกระทำที่มีเกียรติสูงสุด คือการรับภาระหนี้สินทั้งหลายของบุคคลอื่น และการดูแลเอาใจใส่แก่ผู้เป็นแขกของเขา

การทำความดี และความเมตตาปราณี

- จงกระตุ้นให้กระทำความดี และป้องกันการกระทำความชั่ว
- การทำความดี ทำให้ผู้หนึ่งเป็นคนรับใช้ของตนเอง แต่ผลประโยชน์ที่ควบคู่ไปกับการเหน็บแนมย่อมไร้ค่า
- โดยการทำความดี ท่านทำให้เสรีชนคนหนึ่งเป็นทาสรับใช้ท่าน
- ท่านไม่ควรวางผู้กระทำความดีและผู้กระทำความชั่วไว้บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน เพราะนั่นจะทำให้ผู้กระทำความดีทอดทิ้งการทำความดี และเท่ากับเป็นการส่งเสริมคนชั่วให้อยู่ในความชั่วต่อไป
- จงอย่าตอบแทนความดีด้วยความชั่ว เพราะมันจะเป็นอุปสรรคขัดขวางการทำความดี
- ผู้ใดก็ตามที่ปฏิบัติโดยการทำความดี จะเห็นว่าความหนาวสะท้านนั้นถูกทำให้หวานขึ้น

- ผู้ใดก็ตามที่ปรึกษาด้านผลประโยชน์กับบุคคลที่ไม่สมควรปรึกษาย่อมเกิดความเสียหาย
- จงปกปิดความดีที่ท่านทำ แต่จงทำให้เป็นที่รู้จักกันไปในความดีที่ผู้อื่นกระทำต่อท่าน

ความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย

- จงเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แต่ไม่ฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย
- จงเลิกความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย สำหรับคนฟุ่มเฟือยนั้นไม่มีผู้โดยยกย่องเขา ถึงแม้ในขณะที่เขากำลังให้อยู่ก็ตาม และไม่มีใครเมตตาสงสารเขาถึงแม้เขากำลังขอทานอยู่ก็ตาม
- ความหยิ่งไม่มีอะไรเลยเว้นแต่ความโง่ และความฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายนั้นเป็นมารดาของความขัดสนยากจน
- ทุนเล็กน้อยที่สุดก็เจริญงอกงามได้ด้วยกับความสุ่มรอบคอบ ในขณะที่ความฟุ่มเฟือยทำให้ทรัพย์สินสมบัติที่ใหญ่ที่สุดกระจัดกระจายหายไป

การตอบสนอง

- ผู้ใดหว่านความดีไว้ ย่อมเก็บเกี่ยวซึ่งรางวัลของเขา
- ผู้ใดหว่านพืชเช่นใด ย่อมเก็บเกี่ยวผลเช่นนั้น และบุคคลย่อมได้รับรางวัลตอบแทนตามสิ่งที่เขาได้กระทำไว้
- ผู้ใดปลูกพืชแห่งความดี ย่อมได้เก็บเกี่ยวผลที่หวานชื่นที่สุด

ศิลปะการปกครองประเทศ

- ศิลปะการปกครองที่ดี ย่อมทำให้อำนาจเข้มแข็งขึ้น
- ผู้ที่ขาดศิลปะการปกครองที่ดี ย่อมไม่ควรค่าแก่การปกครอง
- ย่อมเป็นการถูกต้องที่ว่า ผู้ปกครองควรปกครองตัวเองให้ได้เสียก่อนก่อนที่จะปกครองผู้ที่อยู่ใต้การปกครองทั้งหลายของเขา
- มันเป็นหน้าที่ของผู้ปกครอง ที่จะเลือกให้กับประชาชนในสิ่งที่เขาเลือกให้กับตัวเอง
- ผู้ครองนครที่เลวที่สุด คือบุคคลที่บริสุทธิ์ไร้เดียงสาพากันหวาดกลัวที่จะเข้าพบเขา
- ประเทศที่เลวร้ายที่สุด คือประเทศที่พลเมืองผู้อาศัยอยู่ประเทศไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- สิ่งที่ยากที่สุดของการปฏิรูปทางการเมือง คือการเปลี่ยนแปลงจารีตประเพณีต่างๆ ของพลเมือง
- ความเสื่อมของรัฐหนึ่งๆ เกิดมาจากบรรดาชนชั้นกลางที่ขึ้นสู่อำนาจ
- ชัยชนะของชนชั้นกลางเหล่านั้น จะนำกลุ่มชนชั้นสูงสูงที่ได้รับการเลือกสรรแล้วให้ตกต่ำลง
- ความเสื่อมของอาณาจักรปรากฏในตัวของมันเองดังนี้ การสูญเสียหลักการแล้วไปติดอยู่กับปลีกย่อยต่างๆ ทระชนคนชั่วได้เปรียบเหนือผู้อื่น คุณธรรมความดีไม่ได้รับการยกย่องสรรเสริญ

ความยุติธรรม

- ไม่มีสิ่งใดที่ทำให้รัฐทั้งหลายเข้มแข็งได้เท่ากับความยุติธรรม
- ความยุติธรรมเป็นหลักการที่สำคัญของประชาชน
- หากปฏิบัติอย่างยุติธรรมแล้ว อำนาจของท่านจะคงอยู่ตลอดไป
- การบริจาทานของอำนาจ คือความยุติธรรม
- การบริจาทานของพระราชา คือการให้ความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกดขี่
- ไม่มีผู้ปกครองที่ยุติธรรมคนใดที่ต้องการความช่วยเหลือจากหมู่สหาย

ของเขา

- ความหายนะของประเทศ คือผู้รู้ที่หลงใหลในโลภีและทรราช

การกบฏ

- สามกลุ่มของมนุษย์ที่ถูกตัดขาดจากพรแห่งความโปรดปรานของพระเจ้าเป็นเจ้า นั่นคือบรรดาผู้กบฏ กลุ่มบุคคลที่ช่วยเหลือสนับสนุนการกบฏ กลุ่มบุคคลที่อดทนต่อการกบฏ
- บุคคลจะสามารถนอนหลับได้ หลังจากการตายของบุตรของตน แต่จะนอนไม่หลับภายใต้การกบฏ
- รูปแบบที่ดีที่สุดของความยุติธรรม คือการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ถูกกดขี่ทั้งหลาย
- กษัตริย์ที่ดีที่สุด คือผู้ที่จัดการกบฏและทำให้ความเป็นธรรมกลับคืนมาอีกครั้ง

- สัตว์ป่าเถื่อนที่ลักเนื้อหนังออกเป็นชิ้นๆ และสวาปาม ย่อมเป็นที่พึงพอใจแก่ผู้ครองนครที่ชอบความรุนแรงและกคจีข่มเหงรังแก
- ผู้ปกครองที่กคจีผู้ที่อยู่ใต้การปกครองทั้งหลายของเขา แม้จะมีชีวิตอยู่ แต่ประชาชนเหล่านั้นปรารถนาที่จะเห็นเขาตาย
- ชั่วโมงแห่งการแก้แค้นของผู้ถูกกคจี นำหาวดกลัวยิ่งกว่าชั่วโมงของการกคจีของเผด็จการเสียอีก
- จงหลีกเลี่ยงผู้กคจี ด้วยการขอความคุ้มครองจากพระผู้เป็นเจ้า ซึ่งไม่มีใครปกป้องท่านได้นอกจากพระผู้เป็นเจ้าเท่านั้น
- จงหลีกเลี่ยงจากการกคจี เพราะไม่มีผู้ปกครองที่กคจีคนใดเลยที่จะได้สนุกเล่นไอยของสรวงสวรรค์
- เมื่อท่านพบเห็นผู้ที่ถูกกคจี ก็จงช่วยเหลือเขาต่อต้านผู้กคจี
- ผู้ใดก็ตามที่ส่งสารตัวเอง ก็จงอย่ากคจีผู้อื่น
- ผู้กคจีความชอบธรรม คือผู้ที่ช่วยเหลือสนับสนุนความอยู่ดีธรรม
- ผู้ใดก็ตามที่กคจี เขาก็จะถูกกคจี
- การกคจีและเผด็จการทรราช เป็นสหายที่เลวร้ายสำหรับโลกหน้า
ทรราช
- ผู้ปกครองที่กคจี คือความหายนะของประเทศทั้งหลาย
- อันตรายทั้งหลายจะติดตามทุกขณะในยามตื่นของผู้ปกครองที่กคจี
- ผู้ใดก็ตามที่ขึ้นสู่ความเป็นทรราช จะได้เห็นการคุมบังเหียนของเขา
ต้องคล้าคะมาลง
- บรรดา รัฐมนตรีที่ชั่วร้าย ย่อมเป็นผู้ช่วยเหลือของผู้ปกครองที่กคจี
และเป็นพี่น้องของบรรดาผู้กระทำความชั่ว

- ผู้ใดเริ่มการปกครองที่คดขี่ จะเสียใจในไม่ช้า

ญาติพี่น้อง

- บ่อยครั้งที่พบว่า ญาติพี่น้องของท่านอยู่ห่างไกลจากท่านมากกว่าคนแปลกหน้าทั้งหลาย
- จงเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อญาติพี่น้องของท่าน จงให้เกียรติถ้าหากเขาเป็นคนฉลาด ให้เขาลำบากบ้าง ถ้าเขาเป็นคนโง่ จงช่วยเหลือเขาถ้าเขาอยากจน เพราะเขาอาจจะพิสูจน์ให้เห็นถึงการสนับสนุนท่านอย่างยิ่งใหญ่ที่สุด ทั้งในยามสุขสบายและยามทุกข์ยากของท่าน
- ความเกลียดชังกันในหมู่ญาติพี่น้อง ย่อมเป็นสาเหตุแห่งความเศร้าโศกมากกว่าการถูกแมลงปองคอยเสียดอีก

มิตรภาพ

- เพื่อนที่แท้จริง คือวิญญาณเดียวกันที่อยู่ในเรือนร่างที่แตกต่างกัน
- สิ่งใหม่ที่สุดมักดีที่สุด แต่เพื่อนที่ดีที่สุด คือเพื่อนที่เก่าแก่ที่สุด
- มิตรภาพย่อมได้มาด้วยความสัมพันธ์
- มิตรภาพ คือความเป็นพี่น้องที่ใกล้ชิดที่สุด
- ความสุภาพอ่อนโยนก่อให้เกิดมิตรภาพ
- หากมีความมั่นใจในพวกเขาเหล่านั้น ท่านก็จะมีความสุขในมิตรภาพของพวกเขา

- จงใช้ชีวิตของท่านอย่างมีอิสระกับเพื่อนฝูงของท่าน แต่อย่าละทิ้งพวกเขาเพียงเพราะท่านต้องการที่จะอยู่อย่างสงบเพียงลำพัง
- ผู้ใดก็ตามที่ละทิ้งเพื่อนเพราะความผิดเพียงเล็กน้อย ก็เป็นการเสี่ยงที่จะอยู่อย่างปราศจากเพื่อน
- อย่าลืมที่จะให้เกียรติในสิทธิต่างๆ ของเพื่อนของท่าน บนพื้นฐานของความเป็นเพื่อนที่สนิทชิดเชื้อ เพราะหากเขาหยุดความเป็นเพื่อนกับท่าน ท่านก็จะเหยียบย่ำในสิทธิต่างๆ ของเขาทันที
- คนแปลกหน้า คือคนที่ไม่เคยมีเพื่อน
- ไม่ต้องแสวงหาที่จะมีเพื่อนมากเกินไป เพราะการทอดทิ้งเพื่อนคนนี้หรือคนนั้น ย่อมจะสร้างความเป็นศัตรูให้กับเขา เพื่อนฝูงก็เหมือนไฟ หากมากเกินไปก็เผาไหม้ ฉะนั้นเพียงน้อยคนย่อมเป็นคุณประโยชน์
- จงอย่าเลือกเอาศัตรูของเพื่อนของท่านมาเป็นเพื่อนของท่าน
- จงอย่าเป็นเพื่อนกับคนโง่ เพราะเขาจะทำให้ท่านเดือดร้อน ถึงแม้ว่าสิ่งที่เขากระทำให้นั้นดูว่าจะเป็นประโยชน์ก็ตาม
- มิตรที่ชั่วที่สุด คือผู้ยกยอปอปั้นท่านและแต่งแต้มสรรเสริญความชั่วของท่านให้เห็นเป็นสิ่งที่ดีงาม
- หากมิตรผู้หนึ่งที่จริงใจ แต่ภายหลังพบว่าเขาเป็นผู้ทรยศคดโกง ก็ย่อมเป็นความง่ายคายที่จะตัดสัมพันธ์กับเขา
- มิมิตรที่แท้จริงตั้งจำนวนเท่าใดแล้ว ที่ทำให้ผู้หนึ่งต้องปวดร้าวโดยมิได้ตั้งใจ
- บุคคลผู้หนึ่งย่อมมิใช่เพื่อนของท่าน หากท่านยังต้องการคนกลางมาไกล่เกลี่ยระหว่างเขากับท่าน

- ถึงแม้ท่านจะมอบโลกทั้งใบ มันก็ยังไม่เป็นการเพียงพอที่จะเอาชนะในมิตรภาพของผู้กลับกลอกได้
- ในเวลาหน้าส้วหน้าขวาน ผู้หนึ่งยอมสามารถบอกได้ว่า ใครเป็นมิตร ใครเป็นศัตรู
- เพื่อนที่เลวที่สุด ก็คือผู้ที่ไปมาหาสู่กับท่านยามรุ่งเรือง และละทิ้งท่านในยามตกอับ
- หากเพื่อนคนหนึ่งอิจฉาท่าน ดังนั้น เขาก็มิใช่เพื่อนที่แท้จริง
- ผู้หนึ่งยังมีอาจพิจารณาให้เป็นเพื่อนได้ จนกว่าจะได้ทำการทดสอบเขาด้วยกันสามโอกาส นั่นคือในยามจำเป็นเมื่ออยู่ลับหลังท่าน และเมื่อภายหลังจากที่ท่านตายไปแล้ว
- บรรดาผู้ที่มองหาท่านในยามรุ่งเรือง ย่อมละทิ้งท่านในยามขัดสน
- พี่น้องของท่าน ก็คือผู้ที่ช่วยเหลือท่านเมื่อท่านตกอยู่ในความยากลำบาก
- มันมีบ่อยครั้งสักขนาดไหน ที่คนรักและชอบพอกันกลุ่มหนึ่ง หากเขาจะต้องแยกทางกันก็ยังคงดีเสียกว่าศัตรู
- ศัตรูเพียงคนเดียวก็ถือว่ามากพอแล้ว
- อย่าไปชิงชังศัตรู ถึงแม้เขาจะเป็นผู้อ่อนแอก็ตาม
- บุคคลที่ไม่สามารถแยกแยะความดีออกจากความชั่วได้ ก็คือศัตรูคนหนึ่งนั่นเอง
- จงอย่าให้ถูกหลอกด้วยกับอาชีพอันสุจริตของศัตรูคนใด เพราะศัตรูทุกคนนั้นเปรียบประดุจดั่งน้ำที่เมื่อมันถูกเสาะเข้าไปในกองเพลิง มันจะทำให้เพลิงมอดลง

- ศัตรูที่ได้แสดงออกถึงความเกลียดชังของเขอย่างเปิดเผย ย่อมเป็นศัตรูที่ไม่มีความสำคัญอันใด

- การไว้ชีวิตแก่ศัตรู ทำให้อำนาจจรรยา

- หากมีการปรองดองกันในระหว่างศัตรูของท่านกับตัวของท่าน และท่านได้ให้คำสัตย์สาบานในกิจการของท่านกับมันแล้ว ก็จงให้เกียรติกับพันธสัญญาของท่าน จงเชื่อฟังแม้กับความชั่ว เพราะมันคือคุณธรรมของท่าน

- ผู้ใดก็ตามที่ละทิ้งฝ่ายของเขาไป ก็เท่ากับเป็นการช่วยเหลือศัตรูของเขา ความกล้าหาญชาญชัย และความขลาดกลัว

- “ความกล้าหาญเยี่ยงชายชาติศรี” คือถ้อยคำทั่วไปที่มันห้อมล้อมคุณสมบัติต่างๆ ไว้ทั้งหมด

- การบริจาทานของความกล้าหาญ ก็คือการทำสงครามศาสนา

- แน่แน่นอนยิ่งที่จุดจบอันมีเกียรติสูงสุดของชีวิตมนุษย์คนหนึ่ง ก็คือการตายในสนามแห่งเกียรติยศ

ฉันขอสาบานต่อพระองค์ผู้ทรงเก็บรักษาดวงวิญญาณของฉัน ว่าฉันปรารถนาที่จะถูกดาบฟันสัปดาห์ครั้งมากกว่าที่จะต้องนอนตายบนเตียงนอนของฉัน

- หากท่านมีความสามารถที่จะวินิจฉัยเคราะห์ได้ ท่านก็จะเห็นได้เป็นที่แน่นอนว่า ความกล้าหาญ

และสัจธรรมนั้นจะอยู่เคียงคู่กันเสมอ และความเท็จก็จะอยู่กับความขี้ขลาด

- ความกล้าหาญ คือเกียรติอันรุ่งโรจน์ และความขี้ขลาดเป็นความตกต่ำที่เห็นได้ชัด

- จงมีความละเอียดที่จะผละหนีจากการทำศึกสงคราม เพราะมันจะทำให้ผู้สืบตระกูลของต้องคำสาปแห่งความอัปยศ และนรกจะเป็นของท่านในวันตัดสินพิพากษา
- การหลบหนีอย่างเลิखวัญ ก็คือการสวมเสื้ออันอัปยศให้กับตัวท่านเอง และทำตัวของท่านให้เหมาะสมกับนรก
- ขอสาบานต่ออัลลอฮ์ หากในวันนี้ท่านได้หลบหนีคมดาบของศัตรูคนหนึ่งไปได้ แต่วันพรุ่งนี้ท่านจะไม่สามารถหลบหนีการตัดสินของพระองค์ผู้ทรงสูงส่งไปได้
- คนจี๋ลาดย่อมไม่มีความสุขในชีวิต

ความสูงศักดิ์

- คุณสมบัติอันยิ่งใหญ่ต่างๆ นำไปสู่ความสูงศักดิ์ และมีใช้กระดูๆ ของบรรพบุรุษ
- คุณธรรมที่บุตรมีต่อบิดมารดา นับเป็นเครื่องพิสูจน์ของชาติกำเนิดที่ดี มนุษย์มักมีความละม้ายคล้ายคลึงกับผู้ที่อยู่ร่วมสมัยกับพวกเขา มากกว่าบิดาของเขาเสียอีก
- บุตรที่เลวคนหนึ่ง ย่อมทำลายเกียรติยศทั้งมวลของบุคคลหนึ่ง และทำให้บรรพบุรุษของเขาต้องอับอาย

ความร้าย

- ผู้หนึ่งประสบกับความมั่งมีเพราะทำการเสี่ยง
- ผู้ที่เขามีความสุข ก็คือผู้ที่เขาร่ำรวยมาจากการประกอบอาชีพที่สุจริต
- เงินทองจะไม่มีวันสูญเสียไป เมื่อมันถูกใช้ไปเพื่อการรักษาชื่อเสียงที่ดีของท่านเอาไว้
- ผู้ใดก็ตามที่ไม่ได้รับผลประโยชน์จากสิ่งที่เขาเป็นเจ้าของ ก็เท่ากับว่าเขาได้สั่งสมมันไว้ให้กับภรรยาของเขาและสามีคนต่อไปของนาง
- จงอย่านับเอาบุคคลหนึ่งว่าเป็นคนรวย หากเขาไม่ยอมใช้จ่ายอะไรเลย
- ผู้ใดก็ตามที่ไม่เชื่อฟังทรัพย์สฤงคารในทางโลก ทรัพย์สฤงคารในทางโลกก็จะหันมาเชื่อฟังและปฏิบัติตามเขา
- มันช่างเป็นอาชญากรรมที่น่ารังเกียจสักขนาดไหนหนอ! ที่ไปยึดเอาทรัพย์สินของลูกกำพร้ามา
- การยึดกุมที่ชั่วร้ายที่สุด ก็คือเมื่อสิ่งของที่มีปัญหาได้ถูกมอบให้กับท่านเป็นผู้ดูแลรักษา
- การมีหนี้สินมากมายจนเกินไป ทำให้คนที่มีความจริงใจต้องโกหก และคนที่มิเกียรติด้องหนีหน้า
- มันเป็นเพราะความร่ำรวยจนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุทำให้หัวใจของมนุษย์ต้องฉ้อฉลและตั้งสมบาป
- จงแสวงหาความช่วยเหลือจากพระผู้เป็นเจ้า ให้ปลอดพ้นจากความมัวเมาในทรัพย์สมบัติ ผู้หนึ่งจะพบว่ามันเป็นเรื่องยากทีเดียวที่จะเชี่ยวชาญรักษาตัวของเขาให้พ้นจากโรคนี้

ความพึงพอใจ

- มนุษย์พึงพอใจอยู่กับความจำเป็นในเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ไม่ใช่เรื่องมากมายอันใด
- ไม่มีทรัพย์สินใดๆ ที่จะเทียบเท่ากับความพึงพอใจ
- ผู้ใดก็ตามที่พึงพอใจอยู่กับสิ่งที่พระเจ้าเป็นผู้เป็นเจ้าของได้ทรงมอบให้กับเขา ย่อมจะไม่เศร้าโศกกับสิ่งที่เขาไม่มี
- หากท่านไม่สามารถจะหาในสิ่งที่ท่านปรารถนาได้ ก็จงพึงพอใจกับสิ่งที่ท่านมีอยู่

ความยากจน

- จงอย่าให้ความยากจนและความผิดหวังทำให้ท่านทุกข์ใจ เพราะทองคำต้องถูกทดสอบในไฟ ผู้ศรัทธาก็ต้องถูกนำตัวไปสอบสวน
- ผู้หนึ่งที่เกี่ยวพันกับความยากจน ย่อมทำให้ตัวของเขาคดดำ ความละโมภและความโลภมาก
- คนละโมภเป็นกองคลังให้กับทายาทของเขา
- คนละโมภเป็นคนจน แม้โลกทั้งใบจะเป็นของเขาก็ตาม
- เมื่อคนละโมภประสบความสำเร็จจนมากเกินขนาดของเขา กริยาทำทางของเขาจะเปลี่ยนไป
- คนตระหนี่มักจะมีลูกค้ำค้ำอยู่เสมอ และคนขี้ฉ้อฉลก็มีโรคภัยอยู่ตลอดไป
- ความโลภทำให้คดดำ

- ความโลภมากทำให้มนุษย์ตกต่ำ ความตายมันเป็นเรื่องยากแต่ยังน้อยกว่าการไปขอให้บริจาคนะอีก
- มันเป็นความสุขของคนดีที่ให้อาหารแก่บุคคลอื่น แต่ส่วนของพวกที่เป็นผู้ละโมภนั้นคือการแสวงหาของกินให้กับตัวของพวกเขาเอง
- ความโลภมากและความละโมภ ทำให้ความสามารถในการตัดสินใจและสติปัญญาต้องมีคมั่วลง
- ความโลภมากเป็นระบบทาสที่ถาวร
- ผู้หนึ่งที่เขาพัฒนาอุปนิสัยของความโลภมากและความละโมภ จะถูกเชิญชวนไปสู่ความตกต่ำเลวทราม ผู้หนึ่งที่เขาโฆษณาความยากจนและเคราะห์กรรมของเขา จะต้องประสบกับความต่ำต้อยอยู่เสมอ ผู้หนึ่งที่เขาไม่สามารถควบคุมจิตใจของเขาได้ มันจะต้องพบกับความกระอักกระอ่วนใจและความไม่สบายใจ

ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และความเย้ายวน

- ความบริสุทธิ์ผุดผ่องนับเป็นป้อมปราการที่แข็งแกร่ง
- ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง ทำให้ความเย้ายวนต้องอ่อนกำลังลง
- ย่อมไม่มีวิพยานในความเย้ายวน
- เมื่อความสนุกสนานเริ่มขึ้น ความเย้ายวนก็จะติดตามมา แต่ความเสื่อมสลายคือตัวทำลายล้างมัน

สุขภาพ

- สุขภาพนับเป็นทรัพย์สินที่ยิ่งใหญ่ที่สุด
- ความมีสติ คือการมีสุขภาพพลานามัย
- สองสิ่งนี้จะยังไม่เห็นคุณค่า จนกว่ามันจะอำลาจากไป นั่นคือ ความหนุ่มสาวและการมีสุขภาพ

พลานามัย

- จงสลับเถิด! ทรัพย์สินนับเป็นความจำเริญ แต่สุขภาพพลานามัยเป็นสิ่งที่ดีกว่า แต่ที่ดีกว่านั้นก็คือหัวใจที่มีคุณธรรม
- หากผู้หนึ่งมีสุขภาพที่ดี ก็นับเป็นความหรรษาที่จะมีชีวิตอยู่
- การล้มเลิกในสิ่งที่เป็ความทะยานอยาก นับเป็นการเยียวรักษาที่มีมรรคผลที่สุด
- จงรักษาโรคภัยด้วยการบริจาทาน
- จงรังเกียจทองที่อิมแปร์ ซึ่งจะตามมาด้วยความป่วยไข้และฝันร้าย
- ผู้ใดก็ตามที่ไม่อดทนในการละวางไปเสียจากเนื้อที่ต้งห้าม ย่อมจะได้เห็นโรคภัยเข้ามาเบียดเบียนเขา
- การปิดบังความเจ็บป่วยของผู้หนึ่งจากแพทย์ผู้รักษาเขา ก็คือผู้ทรยศต่อสุขภาพของตนเอง
- จงใช้อดทนอดกลั้นของท่าน เป็นผู้แก้แค้นท่านในความละโมภโลกมากของท่าน ประคองผู้ที่ใช้หลักในการแก้แค้นศัตรู

การบริจาคทาน และความอดทนอดกลั้น

- เมื่อท่านเลี้ยงอาหารคนจน ก็จงเลี้ยงพวกเขาให้ดีเถิด
- ผู้ศรัทธาคนหนึ่งยอมไม่รับประทานจนอิมแปร์ ในขณะที่พี่น้องของเขายังหิวโหยอยู่
- เขาผู้ซึ่งบริโภคเพียงเล็กน้อย ย่อมมีความคิดที่สะอาดบริสุทธิ์มากกว่า
- ความมีสติเป็นทรัพย์สินสมบัติของคนจน ในขณะที่ความรู้เป็นของปวงปราชญ์

• ความมีสติทำให้เพิ่มพูน

- ความมีนัยของความอดดี ก็คือความยิ่งยโสและทรนง มันช่างซ้ำยิ่งกว่าการเมาเหล้าอุ่นเสียอีก
- การบริจาคเพียงเล็กน้อยในหนทางของพระเจ้า ย่อมจะนำผลตอบแทนอันยิ่งใหญ่มาให้ท่าน
- จงยับยั้งเสียก่อน ดีกว่าที่จะไปเสียใจในภายหลัง
- หากท่านประสงค์ที่จะวิงวอนขอพรจากพระเจ้าผู้อภิบาล เพื่อหนทางแห่งปัจจัยที่ดีกว่า ก็จงบริจาคบางสิ่งไปในทางกุศลเสียก่อน
- จงอย่าได้ละอายกับจำนวนเงินที่ได้บริจาคไปเพียงน้อยนิด เพราะการปล่อยให้คนยากจนขัดสนต้องกลับไปมือเปล่า นับเป็นความอับอายที่ยิ่งใหญ่กว่า

ความใจบุญใจกุศล

- จงเป็นคนใจบุญต่อยาฟุ่มเฟือย จงละเลิกถึถ้วนต่อยาตระหนี่
- หากท่านได้ช่วยเหลือบุคคลที่เหมาะสม โดยที่เขายังมีได้ร้องขอ นั่นคือความใจบุญใจกุศล แต่หากท่านได้ช่วยเขาเพราะเขามาร้องขอ ส่วนใหญ่ก็เนื่องมาจากความรู้สึกละอายที่จะปฏิเสธเขา หรือเกรงว่าจะถูกต่อว่า

โอกาส

- โอกาสที่สูญเสียไปมักจะไม่หวนกลับมาอีก จนกระทั่งสายเกินไป
- โอกาสของบุคคลหนึ่งมักผ่านไปอย่างรวดเร็ว และจะกลับมาด้วยความเชื่องช้า
- โอกาสผ่านไปราวกับเมฆก้อนหนึ่ง ดังนั้นจงเอาประโยชน์เสียก่อนในสิ่งดีๆ ของมัน
- หากเป็นไปได้เมื่อมีโอกาสก็จงรีบคว้าเอาไว้ก่อนในขณะที่มันบินเข้ามา เพราะท่านจะไม่มีวันแซงหน้ามันไปได้
- วันและคืนมันกำลังทำงานกับตัวท่านอยู่ ดังนั้น จงทำตัวท่านให้ได้ใช้ประโยชน์จากมัน เพราะมันกำลังเอาไปจากท่าน ดังนั้น ท่านก็ควรจะได้จากมันเช่นกัน
- ในทุกขณะจิตของท่าน ก็คือส่วนหนึ่งของชีวิตท่าน ดังนั้น จงใช้เวลา นั้นเพื่อความจรรโลงใจของท่านเถิด

ขันติธรรม

- เขาชนะเพราะเรียนรู้ศิลปะในการรอคอย
 - ความอดทนอันขมขื่น ย่อมเป็นผลแห่งความสำเร็จ
 - ผู้ใดที่เกาะประตูลูกด้วยความเพียรพยายาม ย่อมจบลงด้วยการได้เข้าไป
 - มันขึ้นอยู่กับท่านที่จะแสดงความอดทนในยามเคราะห์กรรม และในยามหมดอาลัย
- เวลาที่อยู่สองวัน วันหนึ่งเป็นของท่าน อีกวันหนึ่งต่อต้านท่าน จงอย่าจองหองหากพบกับความสำเร็จ และจงอดทนในความทุกข์ยาก แน่แน่นอนยิ่งเคราะห์กรรมมิใช่เรื่องที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดไป มันจะต้องสิ้นสุดยุติลง ดังนั้นจงอดทนจนกว่าจุดจบของมันจะมาถึง
- จงมองหาความอึดเฝ้ายหลังจากความเศร้าหมอง และจงอย่าสิ้นหวังกับความรักที่มีต่อสวรรค์
 - มันมีความดีตั้งเท่าใดแล้วที่มาถึงท่าน ในขณะที่ท่านไม่เคยคาดหวังจากมันเลย
 - ความทุกข์ยากเป็นเรื่องง่ายที่จะแบกรับมันไว้ สำหรับผู้ที่รู้ถึงวิธี
 - หากท่านมิใช่เป็นผู้ที่อดทน ก็จงแสดงออกประหนึ่งว่าท่านเป็น มันมีอยู่บ่อยครั้งที่เดียวที่ผู้หนึ่งเลียนแบบผู้อื่น โดยที่ตัวเขาเองก็ไม่เคยพัฒนาไปเหมือนกับพวกเขา
 - การหมดความอดทนถือเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ ก็เฉพาะเมื่อมันช่วยจัดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อระยะการเดินทาง หรือปิดเป้ามันให้ทุเลาเบาบางลง

- จงอดทนต่อความเศร้าโศกและวิกฤติการณ์ด้วยขันติธรรม หากไม่แล้วท่านก็จะไม่มีความสุข
 - บุคคลที่ปฏิบัติด้วยความขันติ จะไม่ถูกลีลาจนไปจากความสำเร็จ ถึงแม้ความสำเร็จอาจต้องใช้เวลายาวนานกว่าที่จะมาถึง
 - จงแสวงหาความอดทนและการยืนหยัด เพราะความสัมพันธ์ของมันที่มีต่อการศรัทธาที่แท้จริง
- เป็นเช่นเดียวกับศิระะที่มีต่อร่างกาย ซึ่งร่างกายย่อมไม่มีประโยชน์หากปราศจากศิระะ ในทำนองเดียวกัน
- ศรัทธาที่แท้จริง ย่อมหาประโยชน์อันใดมิได้หากปราศจากคุณสมบัติของการยอมตน การยืนหยัด และความอดทน

การให้อภัย

- การให้อภัยนับเป็นมงกุฎของคุณภาพที่ยิ่งใหญ่
- จงยอมรับในการขอภัย สำหรับผู้ที่เขาแสวงหาการอภัยโทษจากท่าน
- นับเป็นการดีที่ไม่กระทำบาปหนึ่ง มากกว่าที่จะไปขอให้ผู้อื่นอภัยให้กับเรา
- คนที่ชั่วที่สุด คือผู้ที่ไม่เคยให้อภัยกับใคร หรือไม่เคยแม้แต่จะขอภัยใคร
- จงอย่ารีบเร่งไปสู่การลงโทษ ในความผิดที่บุคคลหนึ่งได้กระทำ แต่จงปล่อยให้มีโอกาสเพื่อการขอภัยในระหว่างการทำผิดและการลงโทษ

- จงลงโทษคนรับใช้ของท่าน หากเขาฝ่าฝืนคำสั่งของพระผู้เป็นเจ้า แต่จงอภัยให้กับเขาที่ผิดดั่งไม่ปฏิบัติตามท่าน

เมื่อท่านมีชัยชนะเหนือศัตรูของท่าน ก็จงให้อภัยกับเขา ซึ่งเป็นหนทางที่ท่านจะตอบแทนการขอบคุณต่อพระผู้เป็นเจ้า ที่พระองค์ได้ทรงประทานพลังอำนาจในการพิชิตให้กับท่าน

- ผู้ใดที่สามารถมองเห็นความผิดของตนเองได้ ย่อมเป็นผู้มีมโนคติต่อความผิดของผู้อื่น

- เขาเพียงผู้เดียวเท่านั้นที่สามารถให้อภัย ก็คือผู้ที่มีอำนาจในการจัดการลงโทษ

- หากท่านมีโอกาสมและมีอำนาจเหนือศัตรูของท่าน ก็จงให้อภัยกับเขา เพื่อเป็นการขอบคุณต่อพระผู้เป็นเจ้าในชัยชนะนี้

- กิจกรรมที่ดีเลิศของบุคคลหนึ่งที่ยิ่งใหญ่ คือการให้อภัยและการลืมความอาลัยรัก

- ผู้หนึ่งที่ไม่เคยมีความสงสารต่อผู้ใด ย่อมไม่เคยได้รับความสงสาร

- ผู้ที่มีความอาลัยรักต่อเด็กกำพร้า ย่อมจะได้เห็นลูกๆ ของเขาได้รับการปรนนิบัติอย่างการุณ

ความอ่อนโยน

- บุคคลที่ปฏิบัติในทางสายกลางและมีความอ่อนโยน จะไม่ประสบกับความยุ่งยากอันเนื่องมาจากความยากจน

คำสัญญา

- คำสัญญาหนึ่งก็คือหนี้สินที่ต้องชำระให้มันเสร็จสิ้นไป
- คำสัญญาของคนใจกว้างถือว่าเป็นเงินสด
- จงอย่าให้คำมั่นสัญญาในสิ่งที่คุณไม่สามารถรักษามันไว้ได้
- การปฏิเสธที่แฝงไว้ด้วยความกรุณา มีค่ายิ่งกว่าคำสัญญาที่ยังอีกยาวไกล
- คนใจบุญย่อมปฏิบัติตามที่เขาสัญญา และเมื่อเขามีอำนาจเขาก็ไว้ชีวิตแก่ศัตรูของเขา
- จงยอมรับคำสัญญา จากผู้ที่สามารถยึดถืออย่างมั่นคงในคำสาบานของพวกเขาเท่านั้น

โมหะ

- จระวังโมหะ ซึ่งจะเริ่มต้นจากความบ้าคลั่ง และจบลงด้วยความเสียใจ
- โมหะเป็นไฟที่เผาผลาญ ผู้ใดก็ตามที่สามารถระงับยับยั้งความโกรธของเขาได้ เท่ากับเป็นการดับไฟลงได้ แต่หากผู้ใดไม่สามารถทำได้ ตัวเขาเองก็จะถูกเผาผลาญ
- โมหะเป็นพันธมิตรหนึ่งของความบ้า ส่วนการสำนึกผิดเป็นสิ่งที่ติดตามมันมา หรือหากมันมิเป็นเช่นนั้น ก็หมายความว่าความบ้าได้เกาะกุมมันไว้อย่างมั่นคงแล้ว

- จงเป็นเจ้านายเหนือความโกรธเคืองและความรุนแรงในคามมีโมหะของท่าน จนกระทั่งโมหะของท่านได้ละไปจากท่าน และสติปัญญาได้กลับคืนมา
- บุคคลที่มีคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ คือผู้ที่สามารถทำให้โมหะของเขาอ่อนละมุนลง และไม่ถือเอาความได้เปรียบด้วยกับกำลังอำนาจของเขา

ความสุภาพอ่อนโยน

- มารยาทที่สุภาพ นับเป็นมรดกตกทอดที่บิดาสืบต่อถึงบุตร
- ไม่มีเครื่องประดับอันใดที่จะเสมอเหมือนกับความสุภาพอ่อนโยน
- ทุกๆ สิ่งนั้นจะต้องว่ากันไปตามเหตุผล และเหตุผลด้วยตัวของมันเอง นั้นก็จะต้องสุภาพ
- ไม่มีความสูงศักดิ์ในชาติกำเนิดใดๆ ที่จะทำให้ผู้หนึ่งสูงเด่นขึ้นมาได้ หากความไม่สุภาพที่มีอยู่ในตัวของเขา ทำให้เขาต้องตกต่ำลง
- จงให้ความเคารพเหมือนๆ กัน ไม่ว่าเขาจะเป็นครูของท่าน หรือผู้ที่ท่านได้สั่งสอนพวกเขา
- จงมีความสุภาพกับศัตรูของท่าน และจงมีความจริงใจกับเพื่อนของท่าน ท่านก็จะเชิดชูความเป็นพี่น้องและธำรงไว้ซึ่งความมีน้ำใจได้เช่นกัน
- จงมีความประพฤติในลักษณะที่เป็นคนลุ่มอล่วย เพื่อว่าเมื่อท่านตายไป ผู้คนจะได้แสดงความเสียใจให้กับท่าน และสะอื้นหาเมื่อท่านไม่อยู่
- จงมีความสุภาพนิ่มนวลกับผู้คน เพื่อจะได้ดึงเอาผลประโยชน์จากจิตใจที่ดีงามของพวกเขา และจงแสดงใบหน้าที่ยิ้มแย้ม เพื่อฆ่าความรู้สึกเป็นศัตรูของพวกเขา

- ความสุภาพอ่อนโยนยอมชนะใจผู้คน และทำให้พวกเขามาอยู่ฝ่ายตน
การควบคุมตนเอง
- คนที่แข็งแกร่งที่สุด คือคนที่สามารถต่อสู้กับตัวของเขาได้
- คนที่แข็งแกร่งที่สุด คือคนที่สามารถทำให้เหตุผลของเขาพิชิตราคะจริต
ของเขาได้
- การปล่อยยให้เหตุผลถูกรอบงำด้วยตัณหาหระคะของท่าน ก็เท่ากับท่าน
ได้สวมใส่ความน่ารังเกียจให้กับตัวของท่านเอง
- ผู้ใดยอมจำนนต่อตัณหาหระคะของเขา ก็เท่ากับเป็นการทบททำลาย
เหตุผลของเขา
- จงระมัดระวังราคะหนึ่ง ที่มันมีพลังแก่กล้าในเรื่องของสตรีเพศ และ
จงอย่าหิวกระหายในความรื่นรมย์ ในกรณีแรกนั้นท่านจะต้องถูกทดสอบ
ด้วยกับเคราะห์กรรม และในประการที่สอง ท่านจะต้องถูกชิงชังและได้รับความ
ต่ำต้อย
- ความหวานชื่นของความรื่นรมย์หรหระฯ ย่อมไม่คุ้มค้ำกับความทุกข์
ยากที่ขมขื่น
- ผู้ใดก็ตามที่ถวิลหาเพื่อให้ได้มาซึ่งตำแหน่งสูงๆ ก็จงบารบราคะของ
เขาเอาไว้

ความอิจฉาริชยา

- ความอิจฉาริชยา คือคุณของวิญญาน
- ความอิจฉาริชยา นำมาซึ่งความเศร้าหมอง
- ความอิจฉาริชยา ทำให้ร่างกายผุพัง

- ความอิจฉาริษยาเป็นโรคชนิดหนึ่ง หากไม่หยุดยั้งก็ไม่สามารถรักษาได้ จนกว่าความตายของผู้อิจฉา หรือผู้ที่ถูกเขาอิจฉาริษยาจะมาเยือน
- คนจื่ออิจฉาริษยา ย่อมเป็นสหายที่แย่มากที่สุด
- คนตระหนี่มักรู้สึกต่ำต้อยอยู่เสมอ และคนที่อิจฉาตัวร้อนก็จะมีโรคภัยอยู่ตลอดไป
- มันช่างเป็นสิ่งที่ใจแคบอะไรเช่นนี้ ที่ไปอิจฉาริษยา แม้กระทั่งความสุขของเพื่อนของตนเอง

ความบาดหมาง

- ความบาดหมาง เป็นน้ำพุแห่งความเศร้าหมองอันเหลือคณา
- การทุ่มเถียงกัน เป็นน้ำพุแห่งความพินาศ
- กิจกรรมที่มีระเบียบที่ดีที่สุด ย่อมถูกทำให้เสียหายไร้ระเบียบ เนื่องจากความเห็นที่ไม่ลงรอยกัน

ความกตัญญูรู้คุณ

จงแสดงการขอบคุณต่อผู้ที่มีพระคุณของท่าน และจงหยิบยื่น
ผลประโยชน์ให้กับผู้ใดก็ตามที่เขามีบุญคุณต่อท่าน
จงมองดูด้วยความตั้งใจในปมด้อยของท่านอยู่เนืองๆ เพราะมันเป็น
หนทางหนึ่งของการแสดงออกถึงการขอบคุณต่อพระองค์ผู้ทรงสูงส่ง

ความประพฤติดีที่สุ่มรอบคอบ

• ในทุกๆ สิ่งย่อมมีวิธีการที่ประเสริฐของมัน ความสุขุมคัมภีรภาพขึ้นอยู่กับ
เสมอ ในขณะที่การเพิกเฉยหลับไหล

- จงเก็บออมเสียตั้งแต่วันนี้ เพื่อว่าพรุ่งนี้ท่านจะได้ใช้มัน
- การมีความห่วงใยต่อผลกระทบ ก็คือการหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุ
- ด้วยการคิดคำนึงถึงผลกระทบ มันจะทำให้ท่านรักษาตัวของท่านให้
พ้นจากอันตรายได้

- จงระมัดระวัง เพราะมันจะขจัดปัดเป่าให้ท่านพ้นจากอันตราย

จงอย่าสับสนในกิจการต่างๆ ของสุดดำน ขณะที่ต้องเผชิญกับความ
ยุ่งยาก นักเดินเรือผู้หนึ่งก็ไม่อาจปลอดภัยได้เสมอไปแม้ในทะเลที่สงบแล้ว
เขาจะหลบหลีกให้พ้นไปจากความพินาศได้อย่างไรเมื่อลม
ปะทะเข้ามา และเมื่อลูกคลื่นกำลังโหมกระหน่ำ!

จงอย่าเลือกไปในทางใด หากมีความหวาดกลัวว่าท่านจะต้องสูญเสียตัว
ของท่านไป

- ผู้ใดที่เขาหลงออกไปจากทางเดิน ย่อมตกลงไปในหุบเหว
- ใครที่เร่งร้อน ย่อมพลัดตกลงไป
- การล้มคะมำ เป็นผลจากความรีบเร่ง
- ถึงแม้จะขึ้นนั่งอย่างมั่นคงที่สุดแล้ว ก็อาจร่วงตกลงมาได้
- ใครที่ขุดหลุมพรางไว้กับพี่น้องของเขา ย่อมตกลงไปในหลุมนั่นเอง
- หากผู้หนึ่งขึ้นคุมบังเหียนด้วยความอยุติธรรม มันก็จะนำเขาไปสู่การ
หลงทาง

• ผู้ใดก็ตามที่ขึ้นคัมบังเหียนด้วยความดีอื่น ๆ ย่อมถามหาถึงความ
ยุ่งยาก

- จงอย่าปิดประตูบานที่ท่านไม่สามารถจะเปิดมันออกไปได้อีก
- จงอย่าต่อสู้กับผู้ที่ท่านไม่สามารถปกป้องตัวของท่านเองได้
- จงอย่าพูดในสิ่งที่ท่านกลัวว่ามันจะไม่เหมาะสม
- จงอย่าขี้เมเยะในความล้มเหลวของผู้อื่น เพราะท่านไม่อาจทราบได้ว่า
ในชีวิตนั้นมีอะไรเก็บรอไว้ให้ท่านอยู่

- หากเกลียดชังผู้คนแล้วท่านจะเสียใจในภายหลัง
- หากท่านเห็นลักษณะนิสัยที่น่าตำหนิของบุคคลอื่น ก็จงป้องกันอย่าให้
มันมาปรากฏอยู่ในตัวของท่านเอง

- จงอย่าได้รับแรงไปสู่วิธีที่สูงเด่นที่สุดในงานเลี้ยง
- ผู้หนึ่งที่เข้าผิดประตู ย่อมก่อให้เกิดความน่าสงสัย
- การประหยัด เป็นครึ่งหนึ่งของอาหารของบุคคลหนึ่ง
- จงอย่าแสดงถึงขนาดที่ว่า ผู้ประพันธ์ยังรู้สึกตะขิดตะขวงใจและจำต้อง
ปฏิเสธ

- มันเป็นคุณธรรมอันยิ่งใหญ่ ที่ไม่ควรไปวางแผนอะไรไว้อย่างลับๆ
เพราะเมื่อมันถูกเปิดเผยออกมาแล้ว ท่านจะรู้สึกกระดากอาย

- จงระมัดระวังที่จะไม่กระทำการกรรมหนึ่ง ซึ่งเมื่อเป็นที่รู้จักแล้วจะทำให้
ให้ผู้กระทำต้องเสียความน่าเชื่อถือ และทำให้เขาตกต่ำ

- ผู้ใดที่วิ่งไล่เงาสะท้อนที่คิดว่าเป็นบ่อน้ำ ก็เท่ากับว่าเขากำลังดึงเอา
ความทุกข์ทรมานของเขาออกมา และยังเพิ่มความกระหายให้กับเขาอีก

- จงอย่าคบค้ากับคนขี้ลาดตาขาว เพราะเขาจะทำให้การกระทำของท่านอ่อนแอลง และจะทำให้ดูประหนึ่งว่ามันใหญ่โต ทั้งๆ ที่มันมิได้ใหญ่โตแต่อย่างใด
- การไล่ตามความสนุกรื่นเริงอย่างเร้าร้อน ย่อมทำให้ผู้หนึ่งหลงทาง และนำความเสียหายมาให้
- จงอย่าให้หัวใจของท่านรับรู้ในความเศร้าหมองของอดีต เพราะหากเป็นเช่นนั้น ท่านก็จะไม่มีเวลาที่จะหมกมุ่นกับตัวเองในเรื่องของอนาคต
- นับเป็นเรื่องน่าสันทะห์ที่ว่า ชายผู้หนึ่งหากเขาพูดถึงเรื่องๆ หนึ่ง เมื่อมีการรายงานถึงคำพูดของเขา ก็จะทำให้เขาได้รับความปวดร้าว และหากมิได้มีการรายงานอันใด ก็ไม่เป็นการดีอะไรสำหรับเขาเลย
- จงเชื่อฟังผู้ที่มีอำนาจเหนือท่าน และผู้ที่อยู่ได้บังคับบัญชาของท่านก็จะเชื่อฟังท่าน
- ผู้ใดก็ตามที่ทำให้ตัวของเขาเจ็บปวดโดยไม่จำเป็น ย่อมเป็นการทำร้ายตัวของเขาเอง
- จงหลีกเลี่ยงจากสังคมของผู้ที่มีการพูดถึงคนอื่น อันเป็นความชั่วของบุคคลผู้หนึ่ง เพราะสมาชิกทุกคนในหมู่พวกเขา ย่อมมีส่วนแบ่งในความชั่วนั้นๆ
- จงหลีกเลี่ยงจากสังคมของผู้ที่ชั่วร้าย พวกเขาเปรียบได้ดังไปที่เผาผลาญทุกคนที่เข้าไปใกล้
- จงหลีกเลี่ยงจากพวกเสเพล เพราะหากเห็นด้วยกับความประพฤติของผู้คนเหล่านั้น ก็คือการยอมตนไปเป็นคนหนึ่งของพวกเขา
- จงหลีกเลี่ยงจากการกระทำที่เสเพลอย่างเปิดเผย เพราะหากกระทำเช่นนั้น ก็เท่ากับการกระทำบาปหนึ่งที่รุนแรงที่สุด

การสารภาพบาป

- เมื่อท่านกระทำบาปก็จงสารภาพบาป
- ผู้สารภาพบาป ย่อมแสวงหาทางกลับคืนสู่พระผู้เป็นเจ้าได้
- การสารภาพบาป ย่อมปลดปล่อยผู้หนึ่งให้พ้นไปจากทุกๆ บาป

ปณิษะ

- ความถูกต้องเป็นคาบที่ไม่เคยท้อ
- การทำอะไรบ่อยๆ ก็จะกลายเป็นนิสัยไป
- ผู้ใดก็ตามที่มีปฐมภูมิที่เลวทราม ย่อมมีสายตาที่เกลียดชัง
- จะไปนำผู้อื่นได้อย่างไร หากตนเองยังหลงทางอยู่
- จุดอ่อนของท่านยังคงถูกปิดบัง คราบใดที่โศกยังเข้าข้างท่านอยู่
- ผิวหนังช่างอ่อนนุ่มเหลือเกิน จะทนทานต่อไฟนรกได้อย่างไร
- ความหวังเป็นเสมือนเงาสะท้อน มันหลอกลวงผู้ที่มองดูมัน และยังโกหกกับผู้ใดก็ตามที่เชื่อถือมัน
- การหลงใหลในภรรยา เป็นเหมือนกับลูกดอกของคนเซ่อซ่า
- อะไรที่เป็นชะตากรรม ย่อมจะไม่อาจปิดทิ้งไปได้ ดังนั้น การป้องกันของบุคคลหนึ่งจึงเป็นเรื่องที่ไม่มีประโยชน์อันใด
- ผู้ใดก็ตามที่ถูกตัวแทนของเขาหักหลัง ย่อมจะได้เห็นโครงการต่างๆ ของเขาเลืยหาย

- ผู้ใดก็ตามที่ความทะเยอทะยานของเขาได้บรรลุขั้นสูงสุด ก็ควรที่จะตระเตรียมเพื่อเผชิญหน้ากับความเดือดร้อนที่สุดในขั้นสูงสุด

- ผู้ที่ตกเป็นเครื่องมืออยู่ประจำ ย่อมถูกรังเกียจ

- การผูกพยาบาทต่อการกระทำทั้งมวลของผู้มีอำนาจ ย่อมเป็นสิ่งที่น่ารังเกียจที่สุด

- ความถ่อมตนย่อมสูงส่ง ความหยิ่งทะนงนำไปสู่ความตกต่ำ

- จงอย่ากินแห่งแกล้งใจ

- การเก็บเอาความระแวงสงสัยต่อผู้มีพระคุณของบุคคลหนึ่งเอาไว้ ถือว่าเป็นบาปที่ดำมืดที่สุด และเป็นความอยุติธรรมที่น่ารังเกียจที่สุด

- หากปล่อยให้ตัวของท่านต้องยอมจำนนกับความเฉเมย ก็เท่ากับเป็นการเก็บเอาความเสียใจเอาไว้

- ความเฉเมยเพราะความเกียจคร้าน

- จงรังเกียจในความต่ำช้า ถึงแม้มันจะนำพาใจของท่านไปสู่ความอยากใคร่ของหัวใจก็ตาม

- มันช่างน่ารังเกียจสักปานใด สำหรับผู้ที่หันไปทั้งสองทาง

- ความตายของบุตรของบุคคลหนึ่ง ทำให้กระดูกสันหลังของบุคคลนั้นหักลง

- มิใช่ว่านักแม่นธนูทุกคนจะยิงเข้าเป้าก็หาไม่

- ในเรื่องคติความนั้น มันย่อมเป็นไปได้ เมื่อข้อกล่าวหาว่ามันไม่ยุติธรรม

- อาชญากรรมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดประการหนึ่ง ก็คือการทำลายงานหนึ่งๆ ทางด้านศิลปะ

- ผู้ที่มีความรักในสิ่งๆ หนึ่ง ย่อมจะเร่งรีบเพื่อนำเอาความทรงจำของมัน กลับคืนมา

- จงวางมือจากความผูกพันบาปเสีย แล้วท่านจะมีจิตและหัวใจที่สงบ

- ความกล้าแค่เพียงครั้งเดียวต่อหน้าภักษัตริย์ ย่อมเผยตัวของเขาไปสู่การ ถูกจองจำอย่างไม่ถูกต้อง

- หากบุคคลหนึ่งรักท่าน เขาก็จะวิจารณ์ถึงตัวท่าน

- บุคคลหนึ่งที่อยู่ลึกกว่าเกียรติยศของเขาเริ่มลดลง ย่อมเห็นได้ว่ากำลังของ ศัตรูของเขาจะเพิ่มมากขึ้น

- บุคคลใดก็ตามที่ขอมากไปกว่าที่เขาควรจะได้ ย่อมพบกับความผิดหวัง (โศกมากลางหอย)

- เป็นเพราะการทดสอบที่นำไปของสิ่งหนึ่ง ว่ามันควรจะมีคุณค่าหรือไร คุณค่า

- จงปกป้องการเคารพในตัวตนของท่าน จากความต่ำช้าทั้งมวล แม้การ กระทำเช่นนั้นจะเป็นการเปิดตัวท่านไปสู่อันตรายก็ตาม แต่ท่านจะไม่เคย พบเลยว่า จะมีสิ่งใดมาเทียบได้กับเกียรติยศที่ต้องได้มาด้วยการบาดเจ็บ

- จงปฏิบัติต่อผู้อื่น ดังที่ท่านกระทำกับตัวของท่านเอง

- จงวางตัวของท่านลงบนตราซึ่ง ระหว่างตัวของท่านกับบุคคลอื่น จงมี ความรักต่อพวกเขา ไม่ว่าอะไรก็ตามที่ท่านมีความรักต่อตัวของท่านเอง และ เกลียดชังในตัวเอง เช่นเดียวกับในสิ่งที่ท่านเกลียดชังในตัวเอง จงทำความดี กับผู้ที่ท่านรัก เช่นที่ท่านทำให้กับตนเอง และจงอย่ากดขี่ ดังนั้นจงอย่ารักที่ จะถูกกดขี่ จงเคารพในสิทธิ์ของผู้ใดก็ตามที่เคารพท่าน ไม่ว่าเขาจะมี ตำแหน่ง อายุ และยศศักดิ์ขนาดไหนก็ตาม

- จงทำดีกับสัตว์ทั้งหลาย ไม่สมควรทรมาณมันหรือให้มันบรรทุกของหนักจนเกินกำลังของมันที่จะทนทานได้

- การไม่ทำความผิดต่างๆ ยังดีเสียกว่าการไม่ทำความดี

- การทรยศคดโกง เลวกว่าการกระทำความผิดในรูปอื่นๆ

- สัตว์เดรัจฉานไม่ต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งใด ยกเว้นเรื่องของท้องที่หิวของพวกมันเท่านั้น และสัตว์ป่าที่ดุร้ายมิได้คิดถึงสิ่งใดนอกจากจะทำร้ายสัตว์อื่น

- ถามว่า จากตะวันออกไปถึงตะวันตก มันไกลกันสักขนาดไหน ท่านอิมามอะลี กล่าวตอบว่า การเดินทางของดวงอาทิตย์ในวันหนึ่ง

- ผู้ที่มีความสุข คือผู้ที่รำลึกถึงชีวิตหลังความตายอยู่เสมอๆ ผู้ที่รำลึกถึงวันแห่งการตัดสินพิพากษา

โดยผ่านการกระทำทั้งมวลของเขา ผู้ที่ใช้ชีวิตอย่างพึงพอใจ และผู้ที่มีความสุขอยู่กับสิ่งที่พระเจ้าผู้เป็นเจ้าได้ทรงกำหนดไว้ให้กับเขา

- トラバเท่าที่โชคยังเข้าข้างท่านอยู่ ความบกพร่องของท่านก็จะยังคงถูกปิดบังอยู่จากสายตาของชาวโลก

- โลกที่ได้นำเสนอความรื่นเริงที่ชั่วร้ายให้กับท่าน ก็เป็นเสมือนดังอสรพิษที่มันคืบคลานบนอาณาเขต

แต่มาด้วยพิษร้ายถึงตาย ผู้คนที่โง่เขลามักถูกมันลวงล่อและถูกมันดึงดูดเข้าไปหา แต่คนฉลาดจะหลีกเลี่ยงมัน และหันห่างจากผลลัพธ์อันเป็นพิษร้ายของมัน

- ผู้ที่ได้รับความจำเริญ คือผู้ที่สยบตนเองต่อพระพักตร์ของพระเจ้า ผู้ที่แหล่งรายได้ของเขามิใช่ทรัพย์ ผู้ที่เจตนารมณ์ของเขามีเกียรติอยู่เสมอ ผู้ที่กริยาของเขาสูงส่งเสมอ ผู้ที่อุปนิสัยของเขามีความขังคืด

ผู้ที่ได้รับจากทรัพย์สินส่วนเกินของเขาไปในนามของพระผู้เป็นเจ้าใจ
หนทางของพระองค์ ผู้ที่ยินดีและเชื่อสัจย์ที่จะตามแบบฉบับของท่านศาสดา
(คือลฯ) และผู้ที่เอาตัวของเขาออกห่างจากการทำบิดอะฮ์
(แต่งเติม) ในทางศาสนา

สารบัญ

คำนำ.....	๒
สูตรโรวาทอามอะลี.....	๕
การอุทิศเพื่อพระผู้เป็นเจ้า.....	๖
มนุษย์.....	๗
ชีวิต.....	๘
ความตาย.....	๑๑
คนดี.....	๑๑
โลกีย์.....	๑๒
คนชั่ว.....	๑๓
คุณธรรม.....	๑๔
ความชั่วร้าย.....	๑๔
ความรู้.....	๑๕
ความโลก.....	๑๕
การพิจารณาไตร่ตรอง.....	๒๐
อวิชาและความโง่เขลา.....	๒๑
การพูด.....	๒๑
สังฆธรรม.....	๒๕
การพูดเท็จ.....	๒๕
การประจบสอพลอ.....	๒๖
ความลับต่างๆ.....	๒๖
ความหน้าไหว้หลังหลอก.....	๒๗
การยกย่องสวดดี.....	๒๗
ความทะลึ่งโอหัง.....	๒๘
ความสันโดษ.....	๓๐
การให้.....	๓๐

การทำความดี และความเมตตาปราณี	๓๒
ความพุ่มเพี้ยงสุรุ่ยสุร่าย.....	๓๓
การตอบสนอง	๓๓
ศิลปะการปกครองประเทศ	๓๔
ความยุติธรรม	๓๕
การกตัญญู.....	๓๕
ญาติพี่น้อง	๓๗
มิตรภาพ	๓๗
ความสูงศักดิ์	๔๑
ความร่ำรวย	๔๒
ความพึงพอใจ	๔๓
ความยากจน	๔๓
ความบริสุทธิ์ผุดผ่อง และความเขี้ยววน	๔๔
สุขภาพ.....	๔๕
พลานามัย	๔๕
การบริจาทาน และความอดทนอดกลั้น	๔๖
• ความมีสติทำให้เพิ่มพูน	๔๖
ความใจบุญใจกุศล	๔๗
โอกาส	๔๗
ขันติธรรม.....	๔๘
การให้อภัย.....	๔๙
ความอ่อนโยน	๕๐
คำสัญญา.....	๕๑
โมหะ	๕๑
ความสุภาพอ่อนโยน.....	๕๒
ความอิจฉาริษยา	๕๓
ความบาดหมาง	๕๔

ความกตัญญูรู้คุณ	๕๔
ความประพฤติดีที่สุขุมรอบคอบ.....	๕๕
การสารภาพบาป.....	๕๖
ปกิณกะ	๕๖